

KURJER WILEŃSKI

Nowogródzki, Grodzieński, Suwalski, Poleski i Wołyński

Czego od sąsiadów bałtyckich żądać należy?

Rodacy nasi w Litwie zamieszkali żalą się, że rząd litewski kępuje życie kulturalne i organizacyjne ludności polskiej. Wiemy, że skargi te są słuszne, ograniczenia są ciągle duże i nie słychać o radykalnej zmianie na lepsze. Natomiast ostatnio przeczyta liśmy w prasie wiadomość, że czynio ne są także utrudnienia mniejszości niemieckiej. Odmówiono legalizacji oddziałów niemieckiego związku narodowego.

Naturalnie, ludności polskiej cho dzi o rozwój kulturalny, gdy Niemcy mają na celu penetrację polityczną. Ale zostawmy na boku tę sprawę.

Podkreślamy ową symetryczność, jako charakterystyczną dla polityki rządu litewskiego. Można sądzić, że w Kownie dbają, aby nie stwarzać żadnego pozorów jakoby była jakaś nierównomierność w traktowaniu mniejszości polskiej i niemieckiej. W naszym rozumieniu łączy się to z polityką neutralności, której Litwa chce się trzymać bardzo ściśle.

Obserwując ostatnio politykę Litwy, nie można stwierdzić, aby zasada neutralności była w jakiś sposób wy paczona. Jeżeli nawet wolelibyśmy, aby, w obliczu wspólnego niebezpie czeństwa, Litwini zajmowali postawę bardziej aktywną, to jednak przynależa ła, że tego rodzaju stanowisko po siada dużą wartość i w obecnym na pięciu politycznym zmniejsza płaszczyznę tarć.

Natomiast pewne obawy zdaje się wzbudzać stanowisko Litwy. Cytowa liśmy niedawno głos „Robotnika“, gdzie po prostu pisano, że Litwa za czynia iść na pasku państw osi, czyliśmy, że opinia ta wydaje się nam przesadną i podyktowaną nę ganu socjalistycznego do rządzonej po

cum grano salis alarmy na temat „hi tleryzacji“ Litwy, trudno jednak nie zauważyć, że niekrepowana penetra cja niemiecka może uzasadniać nie pokój.

Polityka lotewska zasługuje na trak towanie z dużym wyrozumieniem

Incydent rumuńsko-węg. bada komisja

BUKARESZT, (Pat). W wyniku protestu rządu rumuńskiego w Budapeszcie z powodu zajścia na pograniczu rumuńsko-węgierskim, rząd węgierski zgodził się na wystanie mieszanej komisji na miejsce

Może i — zbladził...

VERDUN, (Pat). Niemiecki samolot wojskowy wylądował wczoraj wieczorem w odległości 2 km od Montfaucon. Pilot oświadczył, że leciał do Wiesbaden i zbladził.

Prasa indyjska o mowie Marszałka

BOMBAJ, (Pat). Prasa indyjska bardzo obszernie komentuje przemówienie Marszałka Śmigłego Rydza, wygłoszone w Krakowie. Jest ono uważane przez tutejsze dzienniki za mocną i godną odpowie dzia na hałaśliwą propagandę przewo dców narodowo-socjalistycznych, wymie rzoną przeciwko Polsce.

„Bombay Sentinel“ pisze: Narodowi socjaliści rozumieją jedynie siłę i tylko siłę. Wszelkie wątpliwości, jakie mogły jeszcze pozostać w umysłach narodowych socjalistów, zostały usunięte przez całego ryczne przemówienie Marszałka Śmigłego Rydza.

„Bombay Chronicle“ pisze: „Przemówienie Marszałka Śmigłego Rydza jas no stwierdza, jaką jest polityka Polski Powszechna a probata, z jaką spotkało się to oświadczenie w Londynie, jest ho dem złożonym Polsce z powodu jej stano wczności i zdecydowanej woli nieustąpienia wobec Niemiec. Obecne ostrzeżenie może jeszcze uratować pokój.

Sytuacja Litwy jest niezwykle trudna. Lotysze obawiają się niebezpieczeństwa rosyjskiego, które ostatnio przybrało konkretne kształty. Jak wie my, ZSSR rości sobie prawo do inter wencji nie tylko w wypadku inwazji armii niemieckiej, ale też w razie tzw. „agresji pośredniej“, które to pojęcie chcą w Moskwie interpretować, jako wypadek tzw. faszyzacji państw bałtyckich. Jest zupełnie jasne, że uznanie tej tezy uprawniałoby Sowiety do mie szania się w sprawy wewnętrzne Litwy i Estonii i byłoby końcem suwe renności tych państw.

Lotwa broni się przed tą niepro

szoną a wścibską opieką ZSSR i stąd płynnie flirt polityczny z Niemcami.

Natarczywość Sowietów — tak nie bezpieczna dla Tallina i Rygi — ma też jednak swoje poważne uzasadnie nie.

Rzeczywiście, państwa bałtyckie mogą stanowić pomost, przez który armia niemiecka może w ciągu paru dni zwałić się pod sam Leningrad. A trudno też negować, że opanowanie Litwy przez Niemców może nastąpić także i od wewnątrz.

W tej nader skomplikowanej sy tuacji politycy lotewscy mogli się łat wo zdezorientować. Otóż, hamletyzm

Lotwy i rysujące się tam tendencje proniemieckie zasługują na baczną uwagę z naszej strony. Nadbałtyka jest regionem bardzo delikatnym. Pol ska ma tam także swoje żywotne in teresy, których nie możemy pozwolić zlekceważyć.

Interesy te odcyfrować nie trudno. Mówiąc o tym, odkrywamy tajemnicę niepodległości republik bałtyckich. Nad Bałtykiem krzyżują się interesy Polski i Rosji, a w pewnym stopniu Niemiec. Każde z tych państw może i powinno uznać niepodległość państw nadbrzeżnych za rozwiązanie zupełnie dobre dla tej prostej przyczyny, że w

ten sposób wyklucza się przewagę jednostronną państw rywalizujących. Usadwienie się Niemców w Rydze i Tallinie byłoby absolutnie niemożliwe do tolerowania przez Polskę i Rosję. Tak samo hegemonia Rosji wywoła ła by sprzeciw.

Dlatego niepodległość Litwy i Esto nii jest nie tylko rozwiązaniem naj sprawniejszym, ale i politycznie jest dynie logicznym. Niepodległość tych państw jest koniecznym warunkiem równowagi.

Tak więc zasada równowagi jest fundamentem niepodległości państw bałtyckich. A z zasady równowagi wynika z logiczną koniecznością inna za sada — mianowicie: dogmat neutralności.

Państwa bałtyckie są o tyle czynni kiem równowagi, o ile są neutralne. Te zasady trzeba w obecnej sytua cji podkreślić z całym naciskiem.

Zachowanie równowagi zależy nie tylko od tego, czy nie ma miejsca agresja zewnętrzna. Zależy też od poli tkki neutralności państw bałtyckich, aby nie stawały się one dobrowolnie instrumentem polityki jednego z mocarstw. Gdyby które z państw bałtyckich porzuciło dobrowolnie drogę neutralności, oddając się np. do dyspozycji Adolfa Hitlera, fakt taki naruszył by w sposób oczywisty panującą w naszym rejonie równowagę. Wtedy in ne państwa zainteresowane musiałyby szukać nowych sposobów przywróce nia równowagi. Oczywiście najgorzej wyszłyby na tym małe państwa nadbrzeżne, które musiałyby się stać przedmiotem przetargu. Dlatego nie powinno ulegać wątpliwości, że poka sy zejścia z płaszczyzny neutralności są dla naszych sąsiadów bałtyckich pokusami zgubnymi.

Wymagania polskie wobec sąsia dów nad Bałtyku nie są wygórowane. Streszczają się w jednym postula cie — neutralność. Postulat minimalny i dlatego powinien być kategori czny. Tse.

Płyną ofiary na FON od Polaków z zagranicy

WARSZAWA, (Pat). Dnia 18 bm bawiący w Polsce prezes wielkiej or ganizacji polskiej w St. Zjednoczon. — Zjednoczenia Polskiego Rz.-Katoł. p. Józef Kania, w towarzystwie dyre ktora Światowego Związku Polaków z Zagranicy, p. St. Lenartowicza, zło żył wizytę szefowi kancelarii cywil nej P. Prezydenta.

W czasie wizyty prezes Kania zło żył w imieniu Zjednoczenia dalszą ofi arę na F. O. N. w kwocie 4.000 do larów oraz 500 dolarów w imieniu ks. Kaz. Grzankowskiego od jego para filii.

Zjednoczenie wykazało już doty chczas dużą ofiarność na FON i na dal prowadzi energiczną zbiórkę.

Ustawa językowa dla Czech i Moraw

PRAGA, (Pat). Zapowiadana od szeregu miesięcy t. zw. Ustawa językowa dla Czech i Moraw została opu blikowana przez biuro prasowe protektora. Według komunikatu, ustawę tę w formie uchwały powziął rząd czeski na „zlecenie“ protektora.

W myśl tej uchwały wszystkie urzędy Czech i Moraw, instytucje publiczne i podległe im przedsiębiorstwa zobowiązane są do używania wyłącznie języka niemieckiego w sto sunku do organów Rzeszy.

Wyłączność języka niemieckiego zastrzeżona została również w sto sunkach urzędów Czech i Moraw z instytucjami i przedsiębiorstwami nie mieckimi w Czechach i na Morawach jak szkoły, teatry itp. Również odpo wiedzi na podania, wniesione w języ

ku niemieckim, muszą być udzielane wyłącznie w języku niemieckim.

W stosunku do zagranicy wszyst kie wyżej wymienione urzędy i insty tucje zobowiązane są do używania obu języków. Wszyskie zarządzenia władz czeskich w stosunku z pod władnymi urzędami muszą być wyda wane w języku niemieckim i czeskim. Wszystkie przepisy prawne, środki płatnicze, znaczki pocztowe, stemple itp. wydawane będą w języku niemie ckim i czeskim. Wszyskie oznaczenia gmachów, urzędów, zakładów, in stytucyj publicznych, tablice komuni kacyjne i orientacyjne, pieczęcie urzędowe, będą również dwujęzyczne. Na uwagę zasługuje fakt, że uchwały tej nie podpisał premier rządu gen. Elias, lecz jeden z urzędników Rady Ministrów.

O mocny sojusz polityczny Litwy, Łotwy i Estonii

woła litewski „20. Amžius“

KOWNO, (Pat). „XX Amžius“ za stanawia się nad sprawą reorganizacji ententy bałtyckiej.

Zdaniem pisma, Litwa, Łotwa i Estonia winny zawrzeć silny sojusz polityczny. Myśl takiego sojuszu — podkreśla pismo — została już wysu nięta w 1934 r. w nocie litewskiej w sprawie przystąpienia do istniejące

go już wówczas od r. 1923 lotewsko- estońskiego sojuszu obronnego.

Omawiana nota litewska podkre ślała, że zamach na niepodległość jed nego z trzech państw „na być uwa żany za zamach na interesy żywotne pozostałych dwóch. Zawarte kilka miesięcy po nocie litewskiej porozu mienie między Litwą, Łotwą i Esto nią nie sprecyzowało jednak wypad

ku, w którym państwa te miały śpi szyć sobie z pomocą.

Obecnie podkreśla pismo, przez kody już nie istnieją. Dla Litwy i Es tonii nie istnieje żadne niebezpieczeń stwo wplątania się w obecne komplika cje. Pozostała jedynie wspólna troska o zachowanie niepodległości i wolności.

Chyba na zbrojenia?

Niemcy kupują miedź i kauczuk w... Anglii!

LONDYN, (Pat). W dniu 18 bm dokonane zostały na rachunek nie miecki na giełdzie w Londynie bardzo poważne zakupy miedzi i kau czuku.

Zakupy te zaważyły nawet na ce nach surowców, które wyraźnie zwyż kowały. Podobno nabywcy, płacący

oczywiście, według przyjętych w ta kich wypadkach międzynarodowych norm giełdowych, zastrzegili natych miastową dostawę zakupionych su rowców.

„News Chronicle“, notując szereg tranzakcyj zakupu surowców, doko nanych ostatnio przez Niemcy w Lon

dynie, oblicza, że w krótkim czasie Niemcy zakupiły 10 tys. ton miedzi oraz 4 tys. ton kauczuku.

Pismo stwierdza, że „niepokoją cy“ charakter nadaje tym zakupom fakt, iż dla wykonania dostaw niez będne będzie przejściowe zmniejsze nie zapasów brytyjskich.

O pomoc Włoch wobec żądań Niemiec prosił Mussoliniego min. Csaky?

Sensacyjna korespondencja „Tribuny“. Węgry przeciwstawiają się kontroli niemieckiej. Propolskie akcenty w społeczeństwie

PARYŻ, (Pat). Havas donosi z Rzy mu, że rozmowa Mussoliniego z min. Csaky, która odbyła się w piątek wie czorem, trwała około czterech godzin RZYM, (Pat). Agencja Stefani do nosi, że węgierski minister spr. zagr. Csaky, opuścił w sobotę przed południem Rzym, udając się samolotem do północnych Włoch, gdzie zabawi na wywczasach do poniedziałku.

RZYM, (Pat). „Tribuna“ w kores pondencji z Londynu, omawiając rzymską wizytę min. Csaky, pisze, że wedle poglądów najbardziej rozpowszechnionych w Anglii, hr. Csaky przybył do Rzymu, aby uzyskać po moc Mussoliniego wobec żądań von Ribbentropa, domagających się na wypadek konfliktu prawa przemar szu wojsk niemieckich przez teryto rium Węgier.

Korespondent podkreśla, że wed ług opinii kół angielskich Węgry zde cydowane są stawić opór wobec usi łowań niemieckich narzucania im kontroli politycznej.

BUDAPESZT, (Pat). Na dorocznym kongresie stronnictwa drobnych

rolników prezes tego stronnictwa, Ti bor Eckhardt, wygłosił przemówie nie, w którym wypowiedział się za zupełną niezależnością polityki węgierskiej.

Należy przeciwstawić się — mó wił Eckhardt — wszelkim atakom z zewnątrz i wszelkim próbom syn chronizacji, zagrażającej narodowe mu charakterowi Węgier. Przestęp nia zyciowa Niemiec, tak jak ją Niemcy określili po 15 marca, nie da się po godzić z tym, co my, Węgrzy, uwa żamy za naszą misję narodową. Nie możemy obdarzyć monopolu naszej przyjaźni jedno tylko państwo, ponie waż poza Niemcami posiadamy rów nie cenne stosunki, które musimy utrzymać zgodnie z naszymi intere sami.

Mówca w dalszym ciągu wyjaśnił że chodzi mu o przyjaźń z Polską i Włochami, które to przyjaźnie nie mogą być podporządkowane przyja źni z Niemcami.

„Zgadza się z min. Csaky, że w tych ciężkich czasach musimy do wieść naszej lojalności w stosunku do naszych przyjaciół. Odnosi się to do wszystkich naszych przyjaciół. Je żeli za: wbrew naszemu życzeniu po

Własna obsługa telefoniczna z Warszawy

„Danzig erwache!”

Piątkowa rewia w powodzi antyhitler. wskich ulotek

Z Gdańska donoszą, że pokaz sił zbrojnych, który odbył się w piątek wywołał zupełnie odwrotne wrażenie, niż tego spodziewali się reżyserowie. Publiczność, rozstawiona na trasie, wyrażała niepokój zamiast entuzjazmu. W czasie parady rozrzucono po ulicach nową ulotkę pod tytułem „Danzigerwache” (Gdańsk, zbudź się!). Ulotka głosi m. in.: „Gdańszczanie, zbudźcie się, zrzućcie jarzmo hitlerizmu, które niesie wam polityczną niewolę i gospodarczą ruinę”.

Nowe transporty broni, nowe prześladowania, nowe „reformy”

Ub. nocy przewieziono przez granicę Prus Wschodnich transporty broni i amunicji na terytorium Wolnego Miasta. W ciągu ostatnich dni zanotowano następujące aresztowania Polaków: W Gdańsku samym aresztowano Kubackiego. W Sopocie Rybanta i Burantównę. Na granicy polsko-gdańskiej aresztowano trzech inżynierów Polaków — Sarneckiego, Głomakowskiego i Narosza. Wszystkich trzech w czasie badania dotkliwie pobito. Od wczoraj we wszystkich szkołach gdańskich zamiast wykładu religii katolickiej lub ewangelickiej odbywają się lekcje ideologii narodowo-socjalistycznej.

Włoski „obserwator”

Wczoraj przybył do Gdańska przedstawiciel włoskiego ministerstwa propagandy, markiz Giustaniani, były sekretarz Wysokiego Komisarza Ligi Narodów w Gdańsku.

Nie będzie zjazdu Unda

Ze źródeł ukraińskich donoszą, że spośród ostatnio aresztowanych zwolniono 42 Ukraińców, w tej liczbie 9 księży unickich. Źródła ukraińskie zaprzeczają stanowczo pogłosce o zwołaniu zjazdu Unda, stwierdzając, że odbędzie się tylko w tych dniach narada komitetu Unda.

Resztki „Kondora”

Na ulicach Gdańska spotyka się od paru dni ludzi noszących na mundurach odznaki hiszpańskiej „Falangi”. Są to resztki niemieckiego legionu „Kondor”, który walczył w Hiszpanii.

Obsługa specjalna „Kurjera Wil.” z Kowna

Odwołanie rewizyt do Polski

KOWNO. Jak się dowiadujemy, projektowana na 28 sierpnia — 9 września wycieczka literatów litewskich do Polski nie dojdzie do skutku. Związek Pisarzy Litewskich otrzymał bowiem zezwolenie tylko na wysłanie kilkusobowej delegacji na uroczystości ku czci Juliusza Słowackiego w Krzemieńcu i ekshumacji zwłok Jana Bilunasa w Zakopanem. Na wyjazdy zbiorowe do Polski nie otrzymał również zezwolenia Automobil - Klub Litewski, który zamierzał rewizytować swych polskich kolegów z Wilna, ani spółdzielcy litewscy, zaproszeni do Polski przez bawiącą tu w swoim czasie wycieczkę Związku „Społem”.

Uzupełniające zaproszenie dziennikarzy do Niemiec

KOWNO. W chwili obecnej bawi jak wiadomo, w Niemczech 12-osobowa wycieczka dziennikarzy litewskich. Pomimo to spore grono dziennikarzy ma się udać na specjalne zaproszenie na otwarcie 27 Niemieckich Targów Wschodnich w Królewcu.

Wycieczka nauczycieli litewskich z Polski

KOWNO. Wczoraj przybyła na dłuższy pobyt w Litwie wycieczka nauczycieli litewskich z Polski w składzie 50 osób. Prasa litewska podkreśla dziś, iż 8 nauczycieli nie uzyskało zezwolenia na wyjazd.

Międzynarodowe zawody lotnicze

KOWNO. Bałtyckie zawody lotnicze, w których biorą udział lotnicy cywilni z Estonii, Finlandii, Łotwy i Litwy, zostaną zakończone jutro wielkim świętem lotniczym z uczestnictwem również Polski i Niemiec. Z Polski oczekiwanych jest 10 lotników na 4 samolotach i 2 szybowcach

Wydalenie marynarzy litewskich z Kłajpedy

KOWNO. Władze niemieckie wydalają z Kłajpedy 4 marynarzy, zatrzymanych na stojących w danej chwili w porcie kłajpedzkim statkach litewskich Lloyd Bałtyckiego.

Niemcy odmówili przyjęcia zamówionych towarów

KOWNO. Litewskie firmy eksportowe skupiły na zamówienia z Niemiec 455 ton wiśni. Niemcy odmówili przyjęcia i zwrócili z Kibart 150 t. wiśni, dla których kupy litewscy zmuszeni są szukać zbytu na rynku wewnętrznym. Należy zaznaczyć, że przyznane Litwie kontyngenty owocowe nie są jeszcze wyzyskane.

Walka z dywersją niemiecką

KOWNO. Prezes „Kulturverbandu” Oskar von Reichardt został skazany na grzywnę w wysokości 300 litów z zamianą na 15 dni aresztu za wygłoszenie przemówienia na nielegalnym zebraniu w Wierzbolowie. Cofnięto natomiast podobne kary, nałożone w swoim czasie na 10 Niemców za zorganizowanie zebrania nielegalnych w Nowym Mieście i Kownie, przy czym to ostatnie miało, jak wiadomo, charakter akademii w związku z zagarnięciem Kłajpedy. Ministerstwo spraw wewnętrznych odmówiło zezwolenia na założenie 12 nowych oddziałów „Kulturverbandu”. Posiada on jednak jeszcze 19 oddziałów, a poza „Kulturverbandem” Niemcy mają 5 innych organizacji.

Stałe ceny zboża

KOWNO. Rada Ministrów ustaliła już ceny zboża przy zakupach na eksport. Mianowicie za pszenicę będzie się płać od 9 do 10 litów, za żyto zaś od 7 do 8 litów za podwójny cenlnar (100 kg) w zależności od gatunku.

Pius XII o pokoju

Przemówienie Ojca św. do papieżów

CITTA DEL VATICANO, (Pat). Wczoraj, w sobotę, w 25 rocznicę śmierci Piusa X, Papież, Pius XII przyjął w Castelgandolfo papieżów, przybyłych do Rzymu, złożony oddział przy grobie Piusa X. Na audyencji obecnych było paru kardynałów i kilku biskupów włoskich.

Ojciec Święty wygłosił do obecnych mowę, w której przedstawił postać Piusa X, po czym, udzielając wszystkim błogosławieństwa, oświadczył m. in.:

„Wraz z tym błogosławieństwem pragniemy w obecnych okolicznościach i przed innymi sprawami błagać o pokój, pokój dla Włoch, pokój

dla Europy, pokój dla świata.

W chwili obecnej, która ponownie napelnia wszystkie serca niepokojem, My Sami od pierwszego dnia Naszego Pontyfikatu usilowaliśmy odnieść do miary Naszych sił niebezpieczeństwo wojny, i staraliśmy się współdziałać na rzecz umocnienia trwałego pokoju, opartego na sprawiedliwości oraz szanującego wolność i honor narodów. W granicach możliwości oraz stosownie do tego, jak Nam na to przyśwadcza obowiązki Naszej apostołskiej służby, odsuwaliśmy nawet na plan dalszy inne zadania i inne troski, które ciążyły na Naszej duszy.

Postępowaliśmy przeczornie, aby

nie utrudnić lub nie umożliwić żadnej ze stron dzieła pokoju, i świadomy tego, co winniśmy w tej dziedzinie Kościołowi i całej ludzkości. Nie chcemy rezygnować z nadziei, że poezucie umiarkowania i słuszności spowoduje uniknięcie konfliktu.

Nie przestaniemy ufać, że kierownicy narodów w godzinie decyzji nie zechcą wziąć odpowiedzialności tak ciężkiej, jaką pociąga za sobą zastosowanie siły.

Oby Bóg spoczął, aby na tym znekany świat, wzburzony, niezmyślnym morze podczas nawałnicy, zakwitł i zajaśniał pokój i pracowita zgoda pomiędzy ludźmi i narodami”.

Zbliżają się manewry w Prusach Wsch.

KRÓLEWIEC, (Pat). Prasa wschodnio-pruska podaje, że z końcem sierpnia i początkiem września odbędą się w Prusach Wschodnich manewry I Korpusu.

W manewrach, poza regularnymi oddziałami, wezmą udział większe oddziały rezerwistów.

Z tegorocznych Targów Północnych

Jak się dowiadujemy ogłoszony został przez znaną lwowską fabrykę czekolady RANKA konkurs targowy z nagrodami w postaci 50 luksusowych bombonier, zawierających czekoladki. Nagrody uzyskać można za trafne odpowiedzi na dwa pytania, zawarte w karnecie, rozdawanym bezpłatnie przy stoisku BRANKI na Targach Północnych.

K. K. O. miasta Wilna

ul. Adama Mickiewicza 11
Przyjmuje wkłady oszczędnościowe poczynając od 1 zł.
Udział taniego kredytu.
Każdy posiadacz książeczki oszczędnościowej może brać udział w KONKURSIE p. h.

Każdy z książeczką KKO.

Konkurs daje możliwość wygrania: samochodu, trzytygodniowej wycieczki zagranicznej, lub jednej z wielu cennych nagród.
Szczegóły w lokalu Kasy.
Dział wkładów przyjmuje i wypłaca bez ograniczenia kwoty od godz. 8-jej rano do 7.30 wiecz. bez przerwy.
Pozostałe działy czynne do g. 3-jej

Tylko SŁOJE do zapraw „IRENA” i „LODOWNIE” pokojowe „ALASCA” gwarantują trwałość i dobroć.
Do nabycia we wszystkich poważniejszych sklepach naczyń w Wilnie i 4ch województwach północno-wschodnich

HURTOWNIA

D/H „T. ODYNEC”
ul. MALICKA

WILNO, Wielka 19, tel. 4-74
Ostrobramska 27, tel. 30-24

Szkló okienne wagonowo i deralcznie

NIGDY NIE JEST ZAPÓZNO

myśleć o zdrowiu, tym bardziej jeżeli cierpi się na choroby: NEREK, PŁICHERZA, WĄTROBY, KAMIENI ŻOŁCIOWYCH, ZŁEJ PRZEMIANY MATERII, na bóle artretyczne czy podagryczne, wszelkie brzuska, odciążenie się, lub skłonność do obstrukcji - Pamiętaj, że nigdy nie będzie za późno, o ile używać będziesz ziół moczopędnych „DIOLOL” Gaseckiego, które zapobiegają gromadzeniu się kwasu moczowego i innych szkodliwych dla zdrowia substancji zatrzymujących się w organizmie. Dziś jeszcze kup pudełko ziół „DIOLOL” Gaseckiego, a przekonasz się o dodatkowych skutkach działania, zalecając się swoim znajomym. Spójnij uwagę na opakowanie - oryginalne zioła „DIOLOL” Gaseckiego (z KOGUTKIEM) sprzedaje apteki i składnie apteczne.

PLUSKWI i inne robactwo wraz z ziołkami łepi radykalnie nowoczesnymi gazami oraz dezynfekuje mieszkania po chorobach ZAKŁAD DEZYNFEKACYJNY „EXCELSIOR”
Wilno, Piłsudskiego 33 m. 9
Telefon 22-77

Przy BÓLACH GŁOWY NERWOBÓLACH I GRYPIE stosujcie PROSZKI KOWALSKINA

Nowy rząd w Egipcie

LONDYN, (Pat). Dotychczasowy premier rządu egipskiego, Mohamed Mahmud Pasza, który jest złożony ciężką chorobą, ustąpił ze swego stanowiska. Król Faruk mianował nowy rząd, na czele którego stanął najwyżej, na czele którego stanął naj

Ali Maher pasza, szef gabinetu cywilnego króla.

Ali Maher pasza objął nie tylko stanowisko premiera ale również ministra spraw wewnętrznych i ministra spraw zagranicznych.

Reklamowy miesiąc!
Wiele okazji dla foto-amatorów!
NOWO OTWARTE
LABORATORIUM DLA FOTO-AMATORÓW
przez długoletniego laboranta firmy RABINOWICZ
A. PŁASKOW
Wilno, Wielka 52 vis a vis RATUSZA
Wykonuje po CENACH KONKURENCYJNYCH fachowo i sumiennie wszelkie prace amatorskie

PRYWATNE
GIMNAZJUM ŻEŃSKIE
Janiny Arturowej Górskiej
w Wilnie, ulica Trocka 13
Kancelaria urzęduje w lokalu szkolnym codziennie w godzinach; od 11 do 15.

Dwu etnie Zeńskie Liceum Gospodarcze

Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet w Wilnie
Przygotowuje absolwentki do prowadzenia i organizowania gospodarstw zbiorowych, przemysłowych i społecznych hotele, (pensjonaty, bursy i t. p.) oraz rodzinnych i kształci na nauczycielki (instruktorki) w szkołach gospodarczych i przemysłowych żeńskich po odbyciu odpowiedniej praktyki i ukończeniu kursu (pedagogicznego).
Liceum korzysta z praw państwowych Liceów Zawodowych.
Ukończenie Liceum Gospodarczego uprawnia do wstępu na uczelnie wyższe. Egzamin wstępny odbędzie się dnia 1-go września 1939 roku.
Informacji udziela i zapisy przyjmie Sekretariat Liceum Gospodarczego Z P O K
W WILNIE, ul. BAZYLIANSKA 2 — 19. Tel. 25-97,
w godz. 10 — 12, codziennie oprócz niedziel i świąt.

TOWARZYSTWO METARULGICZNE
B-cia CZERNIAK i S-ka
ODDZIAŁ W WILNIE
Bazylińska 6
Reprezentacja
Polskich Zakładów Przemysłu Cynkowego
Spółka Akcyjna w Będzinie
POLECA BLACHĘ OCYNKOWANĄ
C. K. H. „KRÓLEWSKA-HUTA” Będzin
biachę ocynkowaną i omdziowaną
CEMENT, PAPE i inne materiały budowlane

WEŁNA DRZEWNA (Wolina)
specjalnie do pakowania owoców (bez zapachu) i dla tapicerów oraz różnego rodzaju materiałów drzewnych w dowolnych ilościach zawsze na składzie
Centralny Tartak Parowy
i fabryka wołny
Wilno, Piłsudskiego 8, tel. 1-57

WKS Smigły — Legia Poznań

Dziś o godz. 17 na stadionie reprezentacyjnym przy ul. Werkowskiej odbędzie się mecz finałowy o wejście do Ligi. Piłkarze WKS Smigły spotkają się z Legią z Poznania, która wczoraj przyjechała już do Wilna.

WKS Smigły wystąpi w następującym składzie: Czarski, Zawieja, Paszkiewicz, Wojciechowski, Bukowski, Urban, Marzec, Iwańczyk, Tomasz, Krawczyk i Blok. Jest to najsilniejszy skład drużyny wileńskiej na jaki nas w chwili obecnej stać.

Rewia dorobku gospodarczego ziem północno-wschodnich

Otwierając V Targi Północne wicemin. przemysłu i handlu p. ADAM ROSE wygłosił wczoraj dłuższe przemówienie. Po uwypukleniu troski rządu o rozwój ziem północno-wschodnich i roli Targów w tym rozwoju p. Minister mówił:

Wilno obok Poznania i Lwowa, stanowi trzeci ośrodek targów w Polsce. Targi te położone na szlaku wiódącym z centrum Polski do krajów bałtyckich powinny coraz bardziej służyć celom wymiany międzynarodowej, co będzie odpowiadało tej roli, jaką w tej mierze spełniło Wilno w przeszłości. Wreszcie Targi Północne są manifestacją prężności gospodarczej ziem północno-wschodnich. Ilustrują one dorobek gospodarczy miejscowego społeczeństwa, dając w ten sposób podniecie do dalszej pracy.

Trzeba obiektywnie stwierdzić, że dorobek ziem północno-wschodnich w dziedzinie gospodarczej w ostatnich czasach jest poważny. Społeczeństwo tych ziem wykazywało, że umie w pełni docenić spoczywające na nim zadanie podniesienia gospodarczego tych połaci kraju i wyrównania poważnego dystansu dzielącego t. zw. Polskę „b” od Polski „a”. Z drugiej strony czynniki rządowe, pomimo skupienia uwagi na problemach Cop-u, potrafiły przyjąć z wydatną pomocą Ziemiom Północno-Wschodnim.

Pragnę zrobić przegląd ostatnich osiągnięć i zakreślić perspektywy na niektórych odcinkach. Pomijam problemy resortów rolnictwa i komunikacji, gdzie w ostatnich latach nastąpiły znaczne przeobrażenia, tak na odcinku daleko posuniętej akcji przed budowy ustroju rolnego, jak i na odcinku rozbudowy i polepszenia stanu dróg na ziemiach północno-wschodnich.

Pomijam także sukcesy miejscowego samorządu w zakresie urbanistyki, jakkolwiek już przy pobieżnym zwiędzaniu Wilna widzi się olbrzymi postęp w wyglądzie zewnętrznym tego miasta.

Zastanówić się chce nad sprawami przemysłu, który stanowi przedmiot bezpośredniej troski ministerstwa przemysłu i handlu.

Zagadnienie uprzemysłowienia ziem północno-wschodnich w pierwszym rzędzie sprowadza się do rozbudowy przemysłów przetwarzających surowce pochodzące z tych ziem. Chodzi więc o powstanie nowych, lub rozbudowę istniejących zakładow przetwarzających drzewo i

len, a także artykuły rolne, jak mięso, zboże, ziemniaki itp. Warunkiem powstania szerszej sieci zakładów jest rozbudowa bazy energetycznej, która na tych ziemiach z uwagi na oddalenie od paliwa Śląska i Dąbrowy winna być w przeważnej mierze oparte o biały węgiel, znajdujący się w dorzeczu Niemna i Dźwiny.

Takim zakładem, który dostarczy taniej energii dla Wileńszczyzny będzie elektrownia w Turmiszkach.

Po zaopatrzeniu m. Wilna, elektrownia ta będzie elektryfikować przez myśl Wileńszczyzny, a w dalszej przyszłości projektowane jest połączenie elektrowni w Turmiszkach linią wysokiego napięcia z elektrownią w Grodnie w celu równoległej pracy tych elektrowni na sieciach Wileńszczyzny i Grodzieńszczyzny dotychczas ko-

sztem 1.300.000 zł wykonano wszystkie roboty przygotowawcze oraz rozpoczęto wyrównanie na prawym brzegu Wilni na zapórę wodną.

Przechodząc do przemysłów przetwórczych.

W zakresie przerobu drewna zanotować należy rozpoczęcie prac nad budową dużej fabryki celulozowo-wiskozowej w Ławnie k. Skidla. Stanowi to poważny krok naprzód w dziedzinie przetwarzania lokalnego surowca. Poważne możliwości istnieją też w zakresie dalszej rozbudowy przemysłu dyktowego. Ministerstwo przemysłu i handlu przywiązuje wagę do rozbudowy tego przemysłu i będzie czuwać nad zabezpieczeniem dla niego bazy surowcowej.

W zakresie przemysłu lnianego należy zwrócić uwagę przede wszystkim

na mechanizację procesów pierwotnej obróbki lnu. Mechanizacja ta ostatnio postępuje naprzód, jednak z uwagi na znaczny wzrost powierzchni pod uprawę lnu i konopi zakłady zajmujące się wstępną przeróbką lnu winny ulec także dalszej rozbudowie. Co się tyczy lnianego przemysłu przedziałniczego, to powstanie w r. 1938 pierwszej na Ziemiach Wschodnich fabrycznej przedziałni lnu należy traktować jako pierwszy krok w zakresie dalszych stadiów przerobu lnu, do czego sfery gospodarcze ziem północno-wschodnich słusznie przywiązują wielką wagę. Chciałbym aby w niedługim czasie można było osiągnąć tu nowe i konkretne rezultaty.

Przemysł garbarski ziem północno-wschodnich pozostaje w dal-

szym ciągu pod opieką czynników rządowych. Na konferencji z dnia 5 lipca 1938 r. dano wyraz zasadzie częściowego zrekomensowania ujemnych skutków położenia geograficznego przemysłu garbarskiego ziem północno-wschodnich wobec krajowych rynków zbytu.

Dziś przy utrzymaniu tego uprzywilejowania i wobec otwierających się możliwości eksportowych przemysłu garbarskiego ziem północno-wschodnich wykaże niewątpliwie tendencje rozwojowe.

Miło jest mi stwierdzić udział rzemiosła na Targach Północnych. W warunkach współczesnej polskiej gospodarki, przy braku wielkich kapitałów, rzemiosło, które pracuje w opancerciu o stosunkowo słabe zasoby kapitałowe, winno odegrać dużą rolę. Ekspansja produkcji rzemieślniczej powinna objąć nie tylko obszar państwa, lecz i rynki międzynarodowe. Wytwory rzemiosła wileńskiego są już zresztą trochę znane odbiorcom z poza granic państwa. Na międzynarodowej wystawie w Berlinie wytwory rzemiosła wileńskiego uzyskały za szczerne odznaczenia. Sądzę, więc, że udział ziem północno-wschodnich w Targach Północnych będzie wzrastał i przyczyni się do wzmocnienia ekspansji wytworów rzemieślniczych ziem północno-wschodnich na rynki centralnej i zachodniej Polski oraz zagranicy.

Naogół więc można stwierdzić, że polityka wzmocnienia życia gospodarczego północnego wschodu Polski daje poważne rezultaty; sądzę że za pewnego rodzaju ilustrację tego mogą służyć cyfry dotyczące statystyki zatrudnienia w przemyśle przetwórczym. Podczas gdy w całej Polsce wskaźnik zatrudnienia w zakładach przetwórczych na początku roku 1939 zbliżył się do przeciętnej z 1923 roku; to na Ziemiach Północno-Wschodnich ten wskaźnik przewyższał przeciętną roczną o ca. 20 proc.

Muszę wreszcie wyrazić zadowolenie z tego, że sprawa inwestycji na Ziemiach Północno-Wschodnich znalazła tak pełne zrozumienie u organizatorów Targów Północnych. Do wodom tego jest urządzenie na obecnych targach specjalnej wystawy inwestycyjnej pod nazwą „inwestujemy Ziemię Północno-Wschodnią”. Niech ta wystawa, będąca skromną manifestacją dokonanych wysiłków nad uprzemysłowieniem ziem północno-wschodnich będzie bodźcem i zachętą dla prac badawczych analizujących dalsze możliwości wyzyskania bogactw naturalnych tych ziem.

Na zakończenie nie mogę nie podkreślić wrażenia, które wszyscy od nasimi uczestnicząc w uroczystości otwarcia targów właśnie w dziejowej chwili obecnej. Choć wszyscy zdajemy sobie sprawę z jej powagi nie za wahało się Wilno dać całemu krajowi ten piękny przykład spokoju, siły, równowagi i pełnienia obowiązków codziennego. Od tych murów historycznych, które nas otaczają i do których wzniosłej przeszłości napelniamy — poprzez tę manifestację przetrwały siły i siły polskiej doby obecnej bije wielka i niezłomna wiara w przyszłość państwa i narodu. Wiara ta cechuje dziś całą Polskę jak długi i szeroki rok i stanowi wielki dorobek ubiegłych 20 lat i w niej tkwi nasza siła.

Ogłaszam V Targi Północne za otwarte

Otwarcie V Targów Północnych

Wczoraj nastąpiło w Wilnie uroczyste otwarcie V Targów Północnych. Otwarcia Targów dokonał specjalnie przybyły do Wilna wicemin. przemysłu i handlu p. Adam Rose. Na terenie Targów przed wejściem do głównego pawilonu zgromadzili się przedstawiciele władz, Rada Miejska, reprezentanci samorządu gospodarczego, przedstawiciele związków, społeczeństwa i prasy.

O godz. 11 rano na teren Targów przybył wiceminister Rose w towarzystwie wojewody wileńskiego Arura Maruszewskiego, inspektor armii gen. dyw. Dąb-Biernacki, dowódca Wileńskiej Dywizji Legionowej gen. Kowalski, dowódca brygady kawalerii gen. Dreszer, radcy M-wa Przemysłu i Handlu Lisowski i Wiszniewski, posłowie i senatorowie z b. marszałkiem Prystorem na czele, przedstawiciele duchowieństwa, wiceprezydent miasta Teodor Nagurski, dyrektor Izby Przemysłowo-Handlowej, Izby Rzemieślniczej p. Alojzy Niemiec oraz wielu innych przedstawicieli władz i społeczeństwa.

Przemówienie powitalne wygłosił prezes Towarzystwa Targów Północnych wiceprezydent miasta Kazimierz Grodzicki, stwierdzając, że Targi Północne, mimo wielu trudności, robią stałe postępy. Są one dowodem wielkiego wysiłku, jaki czyni Wileńszczyzna dla gospodarstwa dzwignianiu się wzwyż. Mówca zobowiązał następnie cele i zadania V Targów Północnych i prosił p. wiceministra Rosego o przecięcie wstęgi i dokonanie aktu otwarcia V Targów Północnych w Wilnie.

Wice minister Rose przed przecięciem wstęgi wygłosił dłuższe przemówienie (podajemy je obok):

Na czoło tegorocznych Targów wysuwa się Dział Przemysłowo-Handlowy zgrupowany po raz pierwszy w pięknym pa-

wilonie Przemysłu i Handlu, wybudowanym kosztem 280 tys. zł, posiadającym własną rampę wyładunkową i boczną koleją.

Dział Przemysłowo-Handlowy najliczniejszy, będzie reprezentowany przez ok. 150 form z całej Polski.

W Grupie Księgarń i Wydawnictw występuje 5 najpoważniejszych firm wydawniczych i nakładowych.

Poważnie wystąpiło w tym roku Rzemiosło, organizowane przez Izby Rzemieślnicze w Wilnie i Białymstoku oraz Spółdzielnię Eksportową Wyrobów Rzemieślniczych ziem północno-wschodnich w Wilnie.

Dział Rolniczy potraktowany został przez organizatorów Targów b. zseroko.

Nieprzeciętną atrakcją będą dla tuł regionu Targi Ogólnopolskie ziół leczniczych, grzybów i konserw roślinnych, które się odbędą w czasie od 1 do 3 września rb. W czasie trwania tych Targów odbędą się zjazdy i konferencje kół fachowych zielarskich wzgl. spokrewnionych z zielarstwem. W czasie Targów odbędzie się Wystawa piśmiennictwa w zakresie ziół leczniczych, grzybów i konserw roślinnych.

W czasie od 26 do 27 sierpnia r. b. odbędzie się o szeroki program ogólnopolska Wystawa drobiu, psów rasowych, gołębi pocztowych i rasowych i zwierząt futerkowych. W czasie tej wystawy odbędzie się pokaz fesyjny psa policyjnego, organizowany przez Komendę Główną Policji Państwowej.

Interesującym również o dużym znaczeniu praktycznym będzie pokaz oglądów i remont koni, które odbędzie się w dniach 1—3 września rb.

W dziale rolniczym bogato zostały zaprezentowane maszyny i narzędzia rolnicze, przy czym wystawiono wzory nowoczesnych narzędzi do uprawy roli oraz wzory maszyn rolniczych. Spośród licznych eksponatów na czoło wysuwają się przede wszystkim narzędzia łąkarskie, co

aktualnie duże znaczenie ze względu na szeroko zakrojoną na ziemiach północno-wschodnich akcję łąkarską. „Daliwo handlu międzynarodowego w Warszawie wystawilo wszelkiego rodzaju czecho-słowackie maszyny i narzędzia rolnicze.

Na Targach tegorocznych zwiędzający zobaczą Wystawę ogródków działkowych. Na eksponaty tej ciekawej Wystawy złożą się wykresy, plansze, modele itp., obrazujące dydaktycznym znaczenie ogródków działkowych w życiu mieszkańców miasta.

Jednym z ciekawszych eksponatów targowych będzie urządzenie zmechanizowanej młeczarni, obliczonej na przerób dziennie około 10 tys. litrów mleka.

Pod otwartym niebem został wybudowany duży model zapory wodnej i hydroelektrowni w Turmiszkach na rzece Wilii pod Wilnem. Poprzez model ten będzie przepływała woda, odtwarzając działanie hydroelektrowni w naturze. Jest to jeden z najciekawszych eksponatów tegorocznych Targów.

Przed pawilonem rolniczym zbudowano dwa pokazowe stawy, z żywymi rybami, stnowącymi własność kilku nastu hodowców ryb. Niezmiernie interesującym eksponatem Targów tegorocznych jest model portu w Gdyni. Model ten po raz pierwszy w Polsce zostanie pokazany w Wilnie na Targach Północnych. Duży model o powierzchni 17 m kwadr. został wykonany w Holandii i ze wszelkimi szcze gółami przedstawia całokształt życia portu i wybrzeża polskiego.

Zarząd Miejski wybudował piękny pawilon m. Wilna, w którym zwiędzający zobaczą kulturalny i gospodarczy dorobek miasta.

Razem na terenie Targów Północnych wystawia około 220 wystawców, do tego dojdzie około 30 wystawców z wystaw specjalnych, fak że razem całość przekroczy 300 wystawców. [W r. 1938 było 203 wystawców].

Futrzarstwo sowieckie bierze udział w aukcjach wileńskich

W dniu dzisiejszym pan wiceminister Adam Rose, wojewoda wileński Maruszewski, marszałek Prystor, radcowie ministerstwa przemysłu i handlu p. p. Lisowski i Wiszniewski odwiedzili składowe aukcyjne międzynarodowego towarzystwa targów

i aukcji futrzarskich w Wilnie, gdzie obejrzeni futra sowieckie, na które mają się odbyć w dniach 23 i 24 sierpnia rb. aukcje. Przedstawiciele „Sojuzpuszsyny” oraz prezes inż. Kawonki udzielali dokładnych wyjaśnień.

? Renoma?

Wojsko zakupuje owies i żyto

Wileńska Izba Rolnicza podaje do wiadomości że Szefostwo Intendentury D. O. K. — Grodno rozpoczęło zakup żyta i owsa od Spółdzielni rolniczo-handl. pochodzącego z nowych zbiorów na warunkach i przy zastosowaniu postanowień zawartych w „Zestawieniu warunków ogólnych i szczegółowych, obowiązujących przy dostawach zboża dla wojska na terenie DOK III” z dnia 25 sierpnia 1938 roku.

Do czasu ustalenia nowych standardów przez giełdy, zboże będzie zakupowane o ciężarze gatunkowym: dla żyta 700 gl dla owsa 466,5 gl.

Zwraca się uwagę na jakość zboża gdyż w wielu wypadkach Spółdzielnia ładujące zboże nadmiernie zanieczyszczone, powodują dodatkowe doczyszczanie zboża w składnicach mat. inf. naratają się na zbędne wydatki oraz stratę czasu przez te składnice.

Podobnie jak w roku ubiegłym, składnice mat. inf. będą wysyłać odpadki, uzyskane przy doczyszczaniu zboża w starych workach składnicy za zwykłym listem przewozowym z tym, że wszelkie koszty związane z wysyłką odpadków (robotnicza przewóz do stacji kolejowej docelowej t. p.) opłacać będzie Spółdzielnia. Ewentualne koszty wysyłki odpadków składnice mat. inf. będą podawać w protokołach odbiorczych zboża. Worki powinny być zwracane przez Spółdzielnię w terminie dni 14 od dnia wysłania transportu. Za ilość i jakość worków będzie odpowiadał

dać materialnie Spółdzielnia. Wypłatę na leżności za dostarczone zboże dokonywać będzie Szefostwo Intendentury DOK — jedynie w drodze przelewów ewent. przekazów.

Posiadane do sprzedaży ilości zboża należy zgłaszać za pośrednictwem maklera przysięgłego giełdy, albo też bezpośrednio do Szefostwa Intendentury DOK w Grodnie (telefon Nr 340 i 422).

Sprzedane ilości zboża bezpośrednio w Szefostwie Intendentury DOK należy zgłaszać do maklera odpowiedniej giełdy w dniu zawarcia transakcji przed godziną 14-tą.

Izba Rolnicza wyjaśnia przy tym, że Szefostwo Intendentury w Grodnie, zakupuje żyto i owies tylko w większych ilościach (najmniej 10 ton) bezpośrednio od producentów względnie od Spółdzielni Rolniczo-Handlowych, które artykuł ten powinny nabywać bezpośrednio od producentów.

Natomiast zakup od drobnych producentów z najbliższej okolicy (dowóz kołowy) przeprowadza składnica materiału Intendenckiego w Wilnie nawet najmniejszych partii zboża, począwszy od jednego wozu gospodarskiego, względnie od 2000 kg przy czym rolnicy są zwolnieni od opłaty stempłowej przy sprzedaży ilości zboża nieprzekraczających jednorazowo 1000 (tysiąc) kg.

Opłaty stempłowe ponosi w tym wypadku wojsko.

DRUSKIENIKI
NAD NIEMNEM

Państwowy Zakład Zdrojowy

**SOLANKA
BOROWINA
INHALATORIUM
SOLARIUM**

Sezon od 15 maja do 1 październ.

Informacje:
Komisja Zdrojowa w Druskienikach
Zw. Uzdrawisk Polskich w Warszawie

Zjazd i wystawa pszczelarska

W związku z wystawą pszczelarską zorganizowaną na terenie Targów Północnych wczoraj rozpoczął się w Wilnie 2-dniowy Ogólnopolski Zjazd Pszczelarski. Na zjazd przybyli delegaci izb rolniczych oraz delegaci organizacyj i związków pszczelarskich z całej Polski.

Wystawa pszczelarska zorganizowana przez specjalny komitet składowy dający się z przedstawicielami bratniej stacji naukowej w Rykontach oraz organizacji pszczelarskich przed stawia się ciekawie i bogato. Wystawa obejmuje dział handlowy i dydaktyczny. W tym ostatnim dziale zostały nie pokazany między in. autentyczny nabyty specjalnie na wystawę ul ks. dr. Jana Dzierżona, polskiego wynalazcy pierwszego ula ramowego w świecie, oraz ul szklany demonstrujący życie i pracę pszczół.

Nożycami przez prasę

OPÓR CZECHÓW WZRASTA.

„Kurier Polski” drukuje korespondencję z Pragi. Okazuje się, że Czesi stosują z powodzeniem metodę bojkotu okupantów.

Czesi walczą z okupacją biernym oporem i doprowadzają Niemców do białej gorączki. Ludność niemiecka nie poznaje swoich dawnych sąsiadów i bynajmniej nie kryje swego zaniepokojenia.

Sklepy i lokale niemieckie są pod bojkotem. Nigdzie nie ukazyły się oczywiście żadne plakaty, nie odbyły się też w tej sprawie wiece ani też sklepy niemieckie nie wywiesiły dumnie odpowiedniej wywieszki. Broń Boże! Mimo to wszystkie przedsiębiorstwa niemieckie poprostu leżą.

Żaden Czech nie kupuje u Niemców, a wobec tego, że ludność czeska jest przecież w znakomitej większości a niemiecka napływowa nie jest w stanie utrzymać tylu przedsiębiorstw, położenie gospodarcze Niemców w Protektoracie, z ludzkiego punktu widzenia, jest godne pożałowania. Kupiec niemiecki wręcz oświadcza, że jeśli tak dalej pójdzie ruina będzie nieuchronna.

I cóż można zrobić Czechom!

Przecież nie można zamykać w więzieniu ludzi dlatego, że w jednym sklepie kupują, a drugiego unikają. Przecież przed sklepami nie ma żadnych agitatorów, którzyby podburzali przeciwko niemieckim właścicielom.

W pierwszym okresie okupacji Niemcy zwolnili niemal wszystkich czeskich inżynierów z wielkich fabryk i sprowadzili swoich z Rzeszy. Obecnie proszą Czechów, by znów zajęli swoje miejsca. Niemiecy inżynierowie nie mogli sobie poradzić z czeskimi robotnikami, pracu kulała. Czeszy inżynierowie nie usiłują nawet opowiadać utajonego sabotażu robotników a Gestapo już bezsilne.

Przywidywaliśmy, że opór bierny jest groźną bronią w ręku Czechów.

NIEMCY Z CZECHAMI,
WŁOSI Z ABISYNIĄ.

Niemcy mają kłopoty z Czechosłowacją, a Włosi z Abisynią.

„Czas” pisze:

W ostatnim numerze miesięcznika amerykańskiego „Asia”, znajdujemy artykuł F G Woolberta, analizujący los Etiopii od czasu jej aneksji. Kilka niżej zamieszczonych ważniejszych jego ustępów daje ciekawe oświetlenie obecnego bytowania tego kraju.

Jakie postępy uczynili dotąd Włosi w zakresie pacyfikacji i cywilizacji swej nowej posiadłości Według F. G. Woolberta trudno dać odpowiedź na to pytanie. Z wyjątkiem bowiem pewnych mało dostępnych miejscowości, jak Syberia i Tybet, żaden inny kraj na świecie nie jest tak trudny do zbadania, jak włoska Abisynia.

Trudności spotykane przez Włochów w Etiopii, pisze autor, zdają się raczej rosnać niż maleć. Nie mogą one być w żadnym wypadku przypisywane działaniu państw obcych, bowiem sankcje Ligi Narodów zniesione zostały już trzy lata temu, odtąd zaś wszystkie na rody — z wyjątkiem Stanów Zjednoczonych — podbój włoski uznały de jure.

Włosi wiedzieli iż Abisycy są narodem dumnym i wojowniczym i win

ni byli być przygotowani na ich opór atoli polityka, stosowana wobec nich, szczególnie przez marsz. Graziani'ego, była polityką brutalnych represyj świadomych upokorzeń. Nic tedy dziwnego, iż w wielu okręgach kraju bandy uzbrojonych powstańców prowadziły przeciwko Włochom otwartą wojnę.

Anektując Etiopię, Włosi wiedzieli, iż na administrację i eksploatację kraju będą musieli wydatkować olbrzymie kapitały. Tymczasem postawa Mussoliniego wobec kapitalistów była tego rodzaju, iż pomoc finansowa z zagranicy stała się nierealna.

Obecnie głównym ośrodkiem wysiłków kolonizacji włoskiej jest Libia. Podczas gdy w ciągu pół roku przybyło do Etiopii tylko 500 chłopów: włoskich, do Libii przetransportowano ich 20.000. Nie znaczy to, iż faszyci uważają Abisynię za nieodpowiedni teren kolonizacyjny, ale na razie nadzieje ich na szybką eksploatację tego kraju wyraźnie się zmniejszyły.

Autor twierdzi, że ludność etiopska stosuje do Włochów bojkot, co powoduje konieczność sprowadzania żywności (łącznie ze zbożem) z metropolii — sytuacja niewątpliwie niernormalna dla kraju który znany jest jako szczególnie żyzny.

I tutaj więc jak w Czechosłowacji zabór wolnego narodu nie wyszedł zaborcom na dobre.

OFIARNOŚĆ EMIGRANTÓW.

„Dziennik Poznański” cytuje w wielu wypadkach wzruszające przykłady ofiarności naszych rodaków na obczyźnie.

Sumy składane są różnej wysokości: od 50 dolarów ofiar wdów, nie mających oszczędności i żyjących z renty ubezpieczeniowej, aż do tysięcy złotych. Związki wpłacają pewne sumy, jako raty na zadecydowane już względnie stałe zbierane składki swych członków. Nie ma organizacji która by nie prowadziła zbiórki, mimo, że powstały niezależnie od ich akcji komitety zbiorowe terytorialne, etc. Jeden tylko komitet Cleweland zebrał do 1 czerwca 30.000 dolarów.

Obok Stanów Zjednoczonych śpięszą ze składkami Polacy z Kanady, Polacy z Brazylii, z Argentyny. W Buenos Aires istnieje ogólnopolski Komitet Daru Narodowego, jednoczący wszystkie polskie towarzystwa, organizacje i prasę polską. Obok niego utworzył się Komitet Solidarności Wychodźstwa Polskiego, który prowadzi zbiórki wśród obywateli, niezrzeszonych w żadnej organizacji. Komitet w Argentynie przekazał już do Polski bezmała 20 tys. dolarów argentyńskich.

Liczne ofiary płyną od Polaków we Francji. Dziennik „Narodowiec” zebrał i przekazał już ponad 100.000 frs. Związek Polski w Lille — ponad 30.000 złotych.

Wzmocnienie solidarności narodowej — oto wielki plus chwili obecnej.

HOTEL „ST. GEORGES”
WILNIE
Pierwszorzędny — Ceny przystępne
Telefony w pokojach

Korfanty

Nie jestem zwolennikiem łacińskiego frazesu de mortuis aut bene aut nihil. Szacunek dla zmarłych wymaga właśnie innej zasady: de mortuis aut veritas aut nihil. Nie jest to łatwe.

Co jest prawdą Korfantego? Co jest prawdą o Korfantym? Jakże trudno jest pisać bezstronnie o człowieku, który całe życie miał tylko wrogów i tylko przyjaciół, wielkich wrogów i wielkich przyjaciół. Jakże trudno odtworzyć na drugim biegunie Polski, w klimacie szlacheckim, sylwetkę śląskiego robotnika, którego życie przebiegło od proletariatu do milionów!

Korfanty był człowieczym streszczeniem Śląska, jego cywilizacji, pracy, dynamiki i nienawiści. W charakterze miał bezwzględność swojej dzielnicy, spójność w walce z najbezpośredniejszym i najuporczywszym reżymem świata.

Umarł w chwili kiedy świat poczuł się zagrożony przez Niemców od Kalifornii aż do Nowej Zelandii (linię należy prowadzić przez Atlantyk i kontynenty). Miał prawo powiedzieć przed śmiercią: „a co, czy nie mówię, czy nie ostrzegałem was?” Ale

już było na to za późno. Umarł w wigilię, albo II wojny światowej, albo II Wersalu, niemieckiego Waterloo po 20 latach.

Wszystkie blaski i ciernie Jego życia zrodziły się z walki z Niemcami o Śląsk. Maria Teresa przegrała wojnę z Wielkim Fryderykiem. W wojnie ludu śląskiego z Wilhelmem II, którego bał się cały świat, oprócz Siemianowic, Katowic, Rybnika i Wrocławia, zwyciężyli Ślązacy.

Czasom dzisiejszym trudno już wy tłumaczyć znaczenie i wrażenie owego piorunu, który strzelił z chwilą wyboru pierwszego poła polskiego do Reichstagu na Śląsku, na tym Śląsku który Niemcy uważali za prowincję doszczętnie zgermanizowaną.

Nie będę w tym miejscu charakteryzował działalności w czasach późniejszych ś. p. Wojciecha Korfantego. Poznałem Go dopiero w Warszawie, w pierwszych latach powojennych i pomyślałem sobie tak: oto jest człowiek, który poza Śląskiem i Niemcami nie widzi Bożego świata. Oto człowiek, który będzie usiłował nie Śląsk przytoczyć do Polski, ale Polskę przytoczyć do Śląska.

Nie wiem, czy to pierwsze wrażenie

Organizujemy zaplecze sił zbrojnych

Zakusy i mniej lub więcej wyraźne próby niemieckie opanowania Gdańska przysłużyły się bardzo wydatnie sprawie wzmocnienia naszej obronności. One to bowiem wyjaśniły, upowszechniły i ugruntowały w całym naszym narodzie pełną świadomość, *czym jest Gdańsk dla nas*,

upowszechniły i ugruntowały świadomość że ten port u wylotu Wisły jest progiem naszego domu. Ta zaś świadomość jest nabytkiem bezcennym. Z niej to właśnie bierze swe źródło nasz obecny stan gotowości zdecydowanej obrony tego naszego progu.

Manifestujemy ten stan przy każdej niemal okazji i słusznie manifestujemy. Najistotniejszą treścią tych manifestacji jest tak lub inaczej stor-

mułowana decyzja: w razie napaści przeciwstawimy się jej wszyscy.

bez wyjątku, wszystkimi siłami, bez względu na ofiary.

Takie jest nasze wyraźne stanowisko. I już dzisiaj jasnym się stało, że to właśnie nasze wyraźne stanowisko uratowało nie tylko Polskę, ale i całą Europę od nieobliczalnej w skutkach zawieruchy wojennej. Nasza bowiem decyzja odparcia gwałtu siłą zakończyła okres powszechnej bierności wobec pogroźek niemieckich, okres lekkich prób ratowania pokoju przez coraz nowe ustępstwa. I dziś w tej gotowości odparcia wszelkiego gwałtu siłą nie jesteśmy odosobnieni.

Stan jednak, jaki nie z naszej woli

i nie z naszej winy przeżywamy obecnie —

stan wojny bez krwi przelewu, bez zabitych i rannych — wymaga od całego narodu, od wszystkich obywateli państwa już nie tylko gotowości do ofiar ale też i samych ofiar. Wzmocnienie bowiem naszej gotowości obronnej wymaga trzymania pod bronią większej niż w normalnych warunkach liczby żołnierzy. Wzmocnione siły zbrojne stoją z bronią u nogi w oczekiwaniu rozkazu jej użycia. Taki rozkaz z ust Wodza paść może w każdej chwili. W tym zaś wyczerpującym nerwowo stanie wyczekiwania czerpie żołnierz siłę woli i spokój ducha z jasnej świadomości, że pozostał wiona przezeń w domu rodzina nie tylko otrzymuje ustawowy zasiłek ze Skarbu Państwa, ale jest także *otoczona troskliwą, zapobiegliwą opieką*

przez całe zorganizowane społeczeństwo, zarówno przez organizacje społeczne — samorządy terytorialne i go spodarcze — jak i przez organizacje statutowe — związki i towarzystwa.

Ta aktywna opieka nad rodzinami powołanych rezerwistów ze strony zorganizowanego społeczeństwa już obecnie była okazywana samorzutnie; aby się jednak stać mogło potężnym zapleczem armii, trzeba aby się stała zjawiskiem powszechnym, aby się stała dominującą myślą przewodnią w planach, skoordynowanych poczynaniach organizacji społecznych. Taki jest warunek wykazania istotnie powszechnej i całkowitej gotowości naszej do odparcia wszelkich zakusów na naszą niezależność.

Myśl ujęcia opieki nad rodzinami powołanych rezerwistów ze strony społeczeństwa w ramy organizacyjne rzucamy do rozważania. Chodzi tu o planowe skoordynowanie już istniejących poczynaniach, aby się stały przez upowszechnienie i jednolitość bardziej skutecznie, nie tylko materialnie ale nade wszystko — moralnie.

Gotowość całkowita,

powszechna, więc nie tylko gotowość samej armii, ale też i całego społeczeństwa, stanowiącego jej zaplecze gotowości materialna i moralna — to nie tylko najskuteczniejszy z czynników, powstrzymujących wszelkie apetyty zaborcze, ale to także najistotniejszy z warunków skutecznego odparcia wszelkiej napaści.

Teatr Miejski na Pohulance

Od niedzieli dnia 20 b. m. o godz. 20 (8-ej) wystąpi gościnnie znakomity artysta sceny i ekranu

Kazimierz Junosza-Stępowski

w komedii Verneuil'a

„AZAIS”

Wprowadzenie ograniczeń na obszarze pasa granicznego w 5 wojew.

W Dzienniku Ustaw z 18 bm. ukażą się rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych o wprowadzeniu niektórych ograniczeń obowiązujących w strefie nadgranicznej, na obszar pasa granicznego w województwach: białostockim, kieleckim, łódzkim, warszawskim i pomorskim. Rozporządze-

nie to obowiązuje do dnia 30 listopada 1940 r.

Na wymienione w rozporządzeniu obszary pasa granicznego wprowadza się ograniczenia, przewidziane w art. 8 rozporządzenia Prezydenta R. P. z 7 grudnia 1927 r. o granicach Państwa.

Nowe katedry w szkołach akad.

Minister w. r. i o. p. powołał do życia rozporządzeniem z 18 bm. 7 nowych katedr na następujących uczelniach: Uniwersytet Jagielloński, Józefa Piłsudskiego,

Poznański oraz Akademia Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie. Równocześnie zwolnił 6 katedr na powyższych uczelniach.

Jesienne zakupy nawozów sztucznych

Podobnie jak w latach ubiegłych, Państwowy Bank Rolny współdziała w zaopatrzeniu wsi w nawozy sztuczne, dostarczając je głównie do spółdzielni rolniczych na kredyty, bądź za gotówkę. Przy sprzedaży na kredyty, Bank pobiera oprocentowanie w wysokości 5 do 6% w stosunku rocznym. Ta różnica w oprocentowaniu zależna jest o droższemu nawozu. Kredyt nawozowy Banku Rolnego wy-

nosi średnio 9 miesięcy.

Poza nawozami krajowymi, Bank zaopatruje rolnictwo w tomasynę belgijską i czeską, importując ją wyłącznie statkami polskich linii żeglugowych. Ilość dostarczanych rolnictwu przez Bank nawozów wzrosła w ostatnich latach kilkakrotnie, gdy bowiem w r. 1933 dostarczono ok. 50 tys. t., to w r. 1938 — przeszło 250 tys. t.

Właściciel nocnej knajpy

skazany na 2 lata więzienia za stręczenie do nierządu

W kołach tak zwanej „złotej młodzieży” wileńskiej wielką popularnością cieszył się nocny lokal restauracyjny prowadzony przez niejakiego Katza. W lokalu tym znajdowały się młode dziewczęta

Do władz policyjnych dochodziły wieści że właściciel zmusza dziewczęta do nierządu. Nie było jednak dowodów. Dopiero na skutek złożenia skargi przez jedną z kelnepek sprawą zainteresował się pro-

kurator, który wytoczył Katzowi proces w Sądzie Okręgowym właściciel tej knajpy skazany został na 2 lata więzienia

Na skutek odwołania się do wyższej instancji wczoraj sprawa ta wpłynęła na wokandę Sądu Apelacyjnego. Rozprawa odbywała się przy drzwiach zamkniętych Sąd Apelacyjny nie znalazł żadnych okoliczności łagodzących i wyrok I instancji zatwierdził.

HORYNIEC - DRÓJ

SEZON CAŁOROCZNY.

W sezonie III od dnia 21 sierpnia — 31 października prowadzone są. Tanie pobytu 28 dniowe za zł. 141 — obejmuje: mieszkanie, utrzymanie, kąpiele siarczane i borowinowe i opiekę lekarską. Stacja kolejowa w miejscu. Na linii kolej. Jarosław — Rawa Ruska, pow. Lubaczów woj. Iwowski.

Hotel EUROPEJSKI

WILNIE

Pierwszorzędny — Ceny przystępne
Telefony w pokojach. Winda osobowa

moje było słuszne. Później, kiedy wyrósł konflikt brzeski myślałem o tym. Zdaje się jednak, że to — nie było tylko to.

Niepodległość Polski powstawała tak, jak mógłby powstać okręt współczesny, gdyby każda z nieprzepuszczalnych komór powstawała oddzielnie. Walka z Prusakami nie mogła nie pozostawić śladów na psychologii walczących.

Korfanty był aresztowany 70 razy przez władze niemieckie, w Kongresówce byłby aresztowany raz, i zesłany na Sybir. Na Śląsku przystawiano do niego żandarmów — carat użyłby w tym wypadku prowokatorów. W Kongresówce musiałby do końca życia pozostać człowiekiem ubogim. Na Śląsku, gdyby nie rał „Polonii” i nie był członkiem rad nadzorczych, powiedziano by o nim: „o ferma!”

Te różnice psychologiczne zawładnęły zdaje się najczęściej na losach Korfantego w odzyskanej wolności. W osobie Grażyńskiego doszło do głosu młode pokolenie śląskie, jeszcze bardziej bojowe, ale skłonniejsze do ustępstw na rzecz całości polskiego okrętu.

Wojciech Korfanty pozostał tym, czym był w czasach młodości... czło- wiekiem śląskiej części nawy polskiej. Syn robotniczy stworzył jedną z mag-

nackich rodzin śląskich, dał początek nowej arystokracji, tym razem pochodzenia polskiego.

W przeciwieństwie do szlacheckich rodzin wielkopolskich Śląsk nie posiadał obrony w warstwach górnych. Niewątpliwie był to czynnik osłabiający. Pomiędzy dziećmi Wojciecha Korfantego a młodym pokoleniem w innych częściach Polski, nie ma już prawdopodobnie żadnych różnic psychologicznych.

Korfanty był demokratą w stylu dzielnic zachodnich, to znaczy zwolennikiem parlamentaryzmu i ustroju kapitalistycznego, łagodzonego przez encyklikę Rerum Novarum. Ślązak poznaniak i pomorzaniek tak właśnie przeważnie rozumie postęp i dlatego jest przeciwnikiem totalizmu. Uważa, że to Kościół powinien rozstrzygać spory społeczne, a nie urzędnik. Zresztą ma dość totalizmu w fabryce i we własnej rodzinie.

* * *

Był czas, kiedy Warszawa (mówimy to w znaczeniu t. zw. salon — polityki) szalała za Korfantym. Było to zaraz po zrzuconiu okupacji niemieckiej. Odbierał hołdy pięknych dam i komplementy ze strony kandydatów na ministrów w Jego niedoszłym gabinecie.

Ale łaska miast trwa nie dłużej,

niż przysłowiowa łaska królów. Wkrótce Jego konkurentem stał się bodaj że Padarewski. Zresztą nie straszono się nie stało. Korfanty był za twardy, za prawdomówny, za prostolinijny na Warszawę.

Nemezis chciała, że ostre prąły antyniemieckie powiały powtórnie nad stolicą, kiedy Korfanty był już na łożu śmierci. Nad grobem wielkiego przeciwnika salutowali przeciwnicy.

Antagonizmy wewnętrzne w Polsce szybko maleją. Dawne antagonizmy Wkrótce nie pozostanie z nich śladu. Każda nowa trumna to zgon jednego z nich. Oczywiście narodzi się nowe Ale kiedy? Chyba wówczas kiedy Europa przyzeglże do któregoś z portów, któremu będzie na imię pokój: dziesięciolecie!

Młode pokolenie polityków Europa współczesna uczy, że nie należy przywiązywać większej wagi do różnic drobnych. Ale czy młodzi skorzystają z tej nauki? Żadna generacja nie uważa przecież swoich różnic za drobne! I może właśnie dlatego pożądaną cnotą młodej, politycznej Polski byłaby sprawiedliwość w ocenie przyjaciół i przeciwników.

Kazimierz Leczycki

O własnych siłach

Stanowisko rządu angielskiego w sprawie pożyczki dla Polski spotkało się z poważną krytyką w jego własnym kraju. Opinia publiczna Anglii nie mogła zrozumieć tych uporczywych targów o zaledwie 1 proc. angielskiego zapasu złota dla jednego z najważniejszych sojuszników Anglii. O co się rokowania o część gotówką w pożyczkę rozbiły względnie tylko odwieki, dokładnie nie wiadomo. Mówiono o warunku, ażeby Polska na każdy funt złota wydanego z części gotówkowej pożyczki wyłożyła taką samą ilość złota ze swych własnych zasobów. W czasie rokowań nie brakło ze strony angielskiej prasy go spodarczej sugestji na temat konieczności przeprowadzenia w Polsce reformy walutowej.

W każdym razie uznania godną jest postawa prasy polskiej, zajęta wobec wiadomości o nieotrzymaniu części gotówkowej pożyczki. Liczymy głównie na własne siły, brzmiała od powiedz. I słusznie. Równowartość 200 mil. zł nie może wobec ogromu naszych potrzeb posiadać jakiegokolwiek poważniejszej roli. 2 miliardy złotych to byłoby zupełnie co innego. Z góry jednak wiadomo, że miliardy musimy łożyć sami, co najwyżej zaś jakiś procent sumy wzdobytych z własnej kieszeni dołożą nam obcy. Zawsze tak było. Pomóż sobie, a Pan Bóg ci dopomoże. Zdecydowaliśmy się na walkę z Niemcami choć by w pojedynkę a i Zachód stanął za nami. Podobnie i zagraniczne pożyczki szybciej popłyną, kiedy zaimponujemy światu wielkością własnego wysiłku gospodarczego.

Na czymże jednak wysiłek ten ma polegać? Chodzi przecież o miliardy, a nie o setki milionów złotych. Pożyczka lotnicza to był zaledwie początek; pierwsza dwignia podłożona pod kamień młyński potrzeb wojennych. Daliśmy na nią od 5—10 procent swych rocznych dochodów, osiągając 400 milionów. Nie jest to grosz do pogardzenia, lecz równocześnie jakże nikła suma ta jest w porównaniu z tym, czego potrzebujemy. Angliści dołożyli do tych 400 mil. po pożyczkę towarową w wysokości połowy tej sumy. Ale czy to nie jest nie tyle śmiesznym, ile upokarzającym, że by nasz wysiłek pożyczkowy w obrocie nie własnej, dopiero co odzyskanej niepodległości, był równy „angielskiemu”. Jakże inną byłaby pozycja naszych delegatów pożyczkowych gdy by mogli oświadczyć: jesteśmy wprawdzie krajem biednym, ale dołóżcie nam tylko trzecią część tego, na co się sami zdobędziemy; i gdyby nasz własny wysiłek wyrażał się nie sumą idącą w setki milionów, ale miliardy złotych. W szafowaniu miliardami na papierze łatwo jest jednak zostać przelicytowanym. Dlatego dajmy spokój z góry ustalonym cyfrom. Zagadnienie musi się postawić na zupełnie innej platformie.

Platformą, na której pragniemy oprzeć dyskusję, jest nie złoto, ani też drukowany papier, lecz praca i oszczędność. Innego sposobu zdobywania środków gospodarczych ani w czasie pokoju, ani też wojny, nie ma. Jest zawsze i stereotypowo jeden i ten sam środek: praca i oszczędność, praca i oszczędność, aż do znudzenia.

Otóż o to chodzi, że w Polsce ta wielka prawda była dotychczas tylko uznawana, ale nie praktykowana. Byliśmy dotychczas narodem trwoniącym największy skarb, jakim jest praca ludzka, żyjąc równocześnie nad stan. Tematu tego rozwijać tutaj nie możemy, odsyłając czytelnika do naszych wywodów z 10 lutego br. w artykule p. t. „Beznadziejność programu obozu sytych”. Doszliliśmy tam do konkluzji, że znikoma część świata pracy wywalczyła sobie klasowe przywileje, których istnienie uniemożliwia wydatniejsze rozszerzenie zatrudnienia, największe zaś skupiska kapitałowe znalazły się w rękach koncernowo - biurokratycznych, tej no wczesnej formy „martwej ręki”, która sieje dokoła siebie uwiąd gospodarczy.

Polska musi więcej pracować i, więcej oszczędzając, szybciej gromadzić kapitały. W tym celu musi się jednak wprawdzie wyzwolić spod supremacji pasywności elity gospodarczej. Wyzwolenie to było naczelnym postulatem programowym wtedy, kiedy wojna nam bezpośrednio nie groziła, stało się zaś jeszcze bardziej palącym zagadnieniem w chwili obecnej. Dlatego też uważaliśmy ekspansywną politykę inwestycyjno-kredytową przy równoczesnej stabilizacji plac oraz zarządzaniach zmuszają-

cych do reinwestycji zysków za konieczną dawniej i uważamy ją za jeszcze bardziej konieczną dzisiaj. Sytuacja uległa o tyle tylko zmianie, że dawniej cały wysiłek mógłby iść na cele zwiększające stopę życiową ogółu ludności, obecnie zaś znaczna część tego wysiłku musi iść na cele zbrojeniowe, nie zwiększające tej stopy.

Pan Wicepremier Kwiatkowski przytaczał w swoim czasie za jak nie możliwy do zniesienia uważała w Polsce przedzoborowej elita szlachecka ówczesny ciężar podatkowy. Przy szła tragedia rozbiórów, podatki wzrosły wielokrotnie i ciężar okazał się możliwy do zniesienia, tylko że w kasowal go ciemnieją. Otóż istnieje uderzająca wprost analogia pomiędzy uderzającą wprost analogią pomiędzy elitą szlachecką Polski przedzoborowej, a elitą gospodarczą Polski współczesnej. Elita ta nie ma zamiaru rezygnować z niczego, dopóki nie wybuchnie otwarty konflikt i dlatego na leży przełamać jej szkodliwą propagandę i zmusić do ofiar wszelkimi, stojącymi do dyspozycji środkami. Nie po to całe generacje Polski porzoborowej składały największe ofiary życia i mienia, żeby dzisiaj garstka u przywilejowanych rezultat tych ofiar na swank narażała, nie bacząc nawet na to, co by się w razie wojennego niepowodzenia z ich własnymi przywilejami stać musiało.

„Polska Zbrojna” wystąpiła niedawno z zarzutem, że odzyskanie niepodległości zostało prawie niezauważone przez naszą literaturę. „Gazeta Polska” rozciągnęła ten zarzut również i na inne dziedziny ducha i myśli polskiej, ale chyba do żadnej nie odnosi się on z większą słusznością niż do dziedziny myśli gospodarczej, urabianej w przeważającej mierze przez sfery gospodarczo uprzywilejowane. Musi tutaj dokonać się przełom. Ale na drodze do tego przełomu stoją ciągle pogroźki inflacyjne tych, którzy by na rzecz całości niewątpliwie stracić musieli. A przecież bez posłużenia się metodą kredytowo - emisyjną nie da się osiągnąć ani wielkich ani też — co najważniejsze — szybkich rezultatów finansowych.

Daliśmy w formie pożyczki lotniczej 5—10 procent swych rocznych dochodów. Operacja ta może być w pewnych odstępach czasu ponawiana. Jeżeli jednak mamy podołać czekającym nas zadaniom, musimy po-

wieć aż do zwycięskiego pokoju znać komicie większą część swych prywatnych dochodów dla sprawy obrony państwa i wtedy miliardy złotych przestaną być fantazją pisarską. Tak drastycznie jednak redukcja dochodów, jaka jest wskazana i konieczna, nie jest technicznie możliwa do przeprowadzenia w żaden inny sposób, jak tylko przy pomocy metody kredytowo - emisyjnej. Metoda ta, prowadzić musi niewątpliwie z biegiem czasu do zwyżki cen. Zanim ta zwyżka dojdzie jednak do skutku, państwo zdobędzie miliardy złotych o których mówimy. Miliardy te musiałyby doprowadzić do nie kontrolowanej inflacji, gdybyśmy je chcieli wciąż na nowo tą samą drogą uzyskiwać, względnie gdyby w ślad za zwyżką cen dopuszczono do zwyżki plac oraz pozwolono przedsiębiorcom na konsumeryjne zużycie rosnących zysków. Byłoby to bowiem równoznaczne z odkręceniem maszyny mającej na celu zmniejszenie kosztów do maksimum pracy i oszczędności.

Trzeba też jasno z naciskiem podkreślić, że pewną ilość miliardów złotych da się przy pomocy metody kredytowo - emisyjnej uzyskać; będzie to jednak efekt jednorazowy, o ile zwyżka cen ma być zwyżką ściśle ograniczoną. Wejście na drogę nieograniczonej zwyżki cen jest dopuszczalne dopiero w czasie wojny po wyczerpaniu wszelkich innych rezerw. Ale nie należy zapominać o tym, że ograniczona zwyżka cen przeprowadzona przy stabilizowanych płacach i reinwestycji całej sumy zwiększonych zysków dokonano prawdziwej rewolucji gospodarczej przez radykalną zmianę istniejącego i zabójczego dla naszej przyszłości gospodarczej podziału dochodu społecznego. Obali ona z miejsca istniejący faktycznie kartel pracy i umożliwi znakomite rozszerzenie zatrudnienia; wzmocni produkcję i kapitalizację rzeczową, specjalnie zaś postawi na nogi całe rolnictwo polskie; dokona oddziaływania życia gospodarczego, upłynni przedsiębiorstwa i aparat finansowy kraju. Dalsze miliardy napłyną do kasa państwowych nie przez powtarzanie zabiegów kredytowo - emisyjnych wciąż na tę samą skalę ale przez silny wzrost wpływów skarbowych oraz stale pogłębiające się możliwości dla emisji nowych pożyczek wewnętrznych.

Z ust najwyższego autorytetu wojskowego w Polsce padło hasło o wspólnym chwyceniu łańcucha, mają-

cego podciągnąć Polskę w zwyż, tak żeby aż w kościach trzeszczało. Hasło to przez kierowników życia gospodarczego nie zostało podjęte. Od czasu wezwania rzuconego przez naczelnego wodza minęło lat już kilka, a nie trzeszczenia w kościach wcale nie słychać wśród tych, którzy siły swoje wyleżyc mogą i powinni. Słychać co najwyżej podobnie jak przedtem trzask załamanych rąk, które by dla Polski mogły i chciały pracować i w razie potrzeby Polski tej bronić będą musiały.

Chlubimy się tym, że możemy wy stawić jedną z najbardziej bitnych i ze względu na młodość fizyczną narodu polskiego jedną z najliczniejszych armii na kontynencie. Z kogoż jednak będziemy się rekrutować ta kilkumilionowa armia, jak nie z szerokiej masy chłopskiej i robotniczej, wśród której zaledwie 20 procent będzie rekrutować się z lepiej płatnych robotników, inteligentów względnie przedsiębiorców. Ta znakomita mniejszość niewątpliwie ucierpi na skutek metody kredytowo - emisyjnej, ale morale armii na stopie wojennej mimo to się podniesie, ponieważ szeroka masa chłopsko - robotnicza na niej tylko zyskać może, znajdując zatrudnienie i lepszą cenę na plody rolne.

Słusznym jest twierdzenie, że nie należy prowadzić wojny gospodarczej już w czasie pokoju, albowiem wtedy kraj zbyt wczesnie rozpoczyna przejadanie swych rezerw gospodarczych, których może braknąć w czasie samej wojny; a wojna ta na pewno krótko nie potrwa. Nie mniej ważnym jest jednak, ażeby z powodu braku dostatecznych przygotowań zbrojeniowych nie został w ogóle przedwczesnie wyeliminowanym z tej długiej decydującej o losie całych pokoleń wojny. W tym znaczeniu ryzyko odkładania gospodarki wojennej może się okazać dużo większe od przedwczesnego wyczerpania rezerw gospodarczych. Najciekawszym jest jednak, jak sobie wyobrażają przeciwnicy metody kredytowo - emisyjnej wyczerpanie rezerw gospodarczych, jeżeli dzięki niej będą przecież nie malały, lecz rosły zapasy surowców i wciąż nowe warsztaty pracy. Maleć od samego początku zastosowania metody kredytowo-emisyjnej zaczęły tylko niektóre brzuchy, ale o to właśnie chodzi, ażeby brzuchy te jak najwcześniej na rzecz pogotowia wojennego maleć zaczęły.

Kazimierz Studentowicz.

(Skrócony przedruk z „Polityki”).

Podstawy potęgi Wielkiej Brytanii

Nazwa Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii — naszej sojuszniczki — jest nieodłącznie związana z pojęciem bogactwa i potęgi.

Na bogactwo to i potęgę pracowali całe wieki, złożyły się wysiłki wielu pokoleń. Z małego rolniczego państwa wyspiarskiego XV wieku, dzięki mądrej i szczęśliwej polityce morsko-kolonialnej najpierw Tudorów, później Stuartów, dzięki władzom dobrokownym ludzi tej miary, co John Hawkins, Drake, lord Clive, Raffles, lord Kitchener, Joe Chamberlain, gdzie „słońce nigdy nie zachodzi”.

W dobie obecnej istnienie Anglii w charakterze jednego z najsilniejszych i najbardziej wpływowych państw świata, zależne jest w pierwszym rzędzie od dobrze uregulowanych i zabezpieczonych dróg morskich, na których opiera się jej łączność z koloniami i innymi państwami.

Łącznikiem Anglii ze światem, z którym powiązana jest tysiącami węzłami politycznymi i gospodarczymi, jest morze. Wszystkie towary które sprzedaje światu, są transportowane statkami. Statki są dla Anglii organami oddechowymi i pokarmowymi, przez które otrzymuje powietrze i pożywienie.

Jest zrozumiałe w tych warunkach że Wielka Brytania musi posiadać silną flotę

aby móc się bronić.

Zagrożona zbrojeniami morskimi trójką Berlin — Rzym — Tokio, nie chcąc się dać mu zdystansować, Anglia przystąpiła do konsekwentnego i dotąd niespotykanego w dziejach ludzkości pomnażania swej floty wojennej. Wyrazem zdecydowanej woli Anglii do utrzymania swego pierwszeństwa na morzu, były słowa Samuela Hoare, wygłoszone w roku ubiegłym w parlamencie: „Niechaj obecne pa-

stwa nie mają żadnych wątpliwości odnośnie wypełnienia naszego programu morskiego. My wciąż jeszcze je steśmy w stnie budować okręty lepsze, potężniejsze i w krótszym czasie od innych państw. Faktem jest, iż budujemy naszą nową flotę w warunkach, kiedy koszt budowy zwiększył się dwu i trzykrotnie. Atoli jesteśmy zdecydowani wypełnić postawione nam zadanie”. Dziś wiemy, że słowa te nie były czczą jeno przechwałką. Hasłem dnia w Anglii stał się slogan: „co tydzień jest okręt wojenny”, zaś prasa codzienna informuje, iż stocznice angielskie co tydzień spuszczaają na wodę po jednej jednostce morskiej, albo i więcej.

Mimo to jednak „flota handlowa Anglii jest dla niej

bardziej ważniejszą niż wojenna.

W czasie pokoju Anglia może załadowywać swe towary na statki innych państw, w czasie wojny natomiast byłaby od nich zależna. Wielka Brytania potrzebuje silnej i dobrze wyposażonej własnej floty handlowej. Jest ona znacznym i nieodłącznym czynnikiem jej ogólnej siły. Potrzebuje jej także z innych względów. Flota handlowa jest źródłem dochodów dla całego państwa. Przewozi ona również towary innych państw. Żegluga odgrywa więc podwójną rolę: jest podstawą niezależnej egzystencji Anglii i źródłem pomnażania jej bogactw. To też niezależnie od rozbudowy floty wojennej, Wielka Brytania wciąż rozbudowuje swą flotę handlową. Tonaż jej, który w 1938 r. wynosił 20,7 miliona ton, przywozem z oceanu zwiększył się, wzrasta nieprzerwanie.

Dzięki swej przewadze morskiej, która posiada w świecie, pozwala jej łatwiej niż innym państwom nabywać to, co się na kredyt sprzedaje, zaś jej majątek zagraniczny daje jej większą możliwość nabywania w czasie wojny

za złoto tych towarów, których inaczej kupić nie można. Wreszcie olbrzymie rezerwy surowcowe i materiałowe Wielkiej Brytanii są tym czynnikiem, który jej łatwiej pozwala przetrzymać ciężary wojny, niż jej ewentualnym przeciwnikom.

Ze ta gospodarcza moc Wielkiej Brytanii czyni z niej

pożądanego sojusznika i

niebezpiecznego przeciwnika.

Jest całkiem zrozumiałe, Niemieckie „Gott Strafe England” z czasów wojny światowej było wyrazem bezsilnej rozpacz i gniewu Niemiec, iż taka potęga znalazła się w szeregach ich przeciwników. Atoli poza tym, że gospodarka Anglii jest ważną częścią składającą jej potęgę również w czasie pokoju, należy jeszcze wspomnieć o City.

Każdy zdaje sobie sprawę, iż kaptal City angielskiego jest zarówno w czasie pokoju, jak w okresie wojny nade rważną bronią polityczną. Największy wierzyciel i bankier świata — Anglia, której właśnie widomym symbolem jest City londyńskie, jest najbardziej poszukiwanym klientem całego rządu państw we wszystkich częściach świata, zwłaszcza w dobie obecnej, kiedy tak trudno jest coś kupić lub sprzedać.

Wszystko to razem sprawia, iż przy dzisiejszej konstelacji politycznej w świecie, to wszystko, co reprezentuje soba Wielka Brytania może przy czynić się bądź do umocnienia pokoju, bądź też do zdobycia zwycięstwa.

Andrzej Jerzy Lorie

Nieszczęśliwy wypadek w tartaku

W tartaku w Berdówce, gm. wsielubskiej, pow. nowogródzkiego, złapał pas transmisyjny przecierającego swe drzewo

Komitet Organizacyjny święta 25-lecia oddziałów Wileńskiej Dywizji Piechoty Legionów składa niniejszym wyrazy uznania PP. Redaktorom i Korespondentom pism wileńskich i zamiejscowych za owocną współpracę w dziele propagandy uroczystości obchodu.

Komitet Organizacyjny.

wonne
JAK BUKIET
KWIATÓW
NOWE
M. Y D Ł O
25 kwiatów
Fote
J. I. S. STEPNIEWICZ
POZNAŃ

CENTRALA
SPÓŁDZIELNI
ROLNICZO - HANDLOWYCH
w Wilnie, Mickiewicza 19
telefon 2-56
poleca
NAWOZY SZTUCZNE, NASIENIA
ZBÓŻ OZIMYCH, MASZYN
I NARZĘDZIA ROLNICZE.
HURT DETAL
Kupuje wszelkie zboża w partiach
wagonowych i drobnicowo

Piszą do nas...

Ul. Tatarska domaga się ciszy

Mieszkańcy ulicy Tatarskiej proszą aby „czynniki kompetentne” zwrócili uwagę na to, co się na niej dzieje.

Przed wszystkim ulica ta — pomimo że jest w samym centrum miasta i styka się bezpośrednio z ul. Mickiewicza — nie posiada dotąd klinieru ani kostki kamienniej — tylko okropne kociołki, po których już od godz. 3—4 rano turkoczą z niemożliwym hałasem, od którego w głowie huczy, przeróżne wozy i lumanki o żelaznych kołach. Oprócz tego do późnej nocy — do godz. 2—3 — deją się we znaki krzyki i głośna rozmowa podchmielonych osobników, wychodzących z barów i knajp, których jest sporo przy ul. Tatarskiej. Następnie cały dzień wleczą się i szczerkają bezpańskie i bezdomne psy, grożąc ludności pokąsaniem. Czas zwrócić uwagę na ulicę Tatarską i ją uporządkować. B.

Zmiana trasy 2 linii autobusowej

Od dnia 21 bm. na czas układania gładkiej jezdni na ul. Zawalnej, autobusy linii 2-giej zmieniają swą trasę, a mianowicie: Od dworca do rogu Trockiej i Zawalnej wozy będą kursowały trasą normalną następnie ul. Trocką, Wileńską do Mickiewicza i od Mickiewicza normalną trasą.

Ustalają się przystanki na trasie objazdowej:

Róg Trockiej i Wileńskiej, — róg Żeligowskiego i Wileńskiej oraz Róg Odańskiej i Wileńskiej.

Niepodobna czytać przez godzinę dobrą książkę, nie doznawszy wrażeń uszlachetnienia i uszczęśliwienia
J. Lubbock
Wypożyczalnia Książek
Wilno, ul. Św. Jerzego 3
Nowości szkolne — naukowe
Godz. 11—14
Kaucja Zł 2.50. Abonament Zł 1.50
Wysyłka pocztą.

m-ca wsi Berdówka Bronisława Chmara z wypadku Chmara wyszedł ze złamaną nogą i ciężko pośluzony.

Tabela loterii

2 dzień ciągnięcia 3-ej klasy 45-ej Loterii Państw.

I I II CIĄNIENIE

GŁÓWNE WYGRANE

100.000 zł.: 9683
 15.000 zł.: 151964
 10.000 zł.: 383 36029 37457
 70677 46880 150587 150983
 5.000 zł.: 8186 64639 141142
 152068 152943
 2.000 zł.: 8236 51017 52436
 60315 108498 112209 139555
 1.000 zł.: 10750 17961 20037 34303
 42996 48525 63326 67345 75866
 83633 87672 104263 123539 129199
 138355 138267 138400 149763
 157172 163347

WYGRANE PO 500 ZŁ.

193 640 957 1001047 2067 613 3635
 5332 410 548 913 6476 7736 966 8472
 841 93 9437 802 10437 544 11017 75
 12060 221 696 854 13797 15666 16433
 17074 92 454 928 43 19419 22374
 23571 642 766 960 95 24712 25671 874
 26192 509 941 28078 29323 741 847
 30349 580 775 3253 6622 769
 33170 313 737 42 34674 35101
 84 866 37570 768 38724 940 39091
 416 641 952 40394 496 41121
 46279 43330 45155 650 63 826
 46720 47053 382 447 852 48097
 295 99 49 422 50123 51089 189
 798 52058 398 53114 508 45 76
 953 54072 95 239 645 866 912
 55286 755 56273 475 57110 571
 718 58378 599 59915 6003 203
 861 611 752 61437 800 62 111
 777 63 220 336 80 818 64116 390
 925

65095 280 399 66466 871 67641
 68796 69003 378 430 71489 511 71233
 96 278 892 73840 988 74716 75440
 506 761 89 76177 261 449 814 980
 77353 750 78061 286 403 714 80077
 350 82052 281 842 83266 592 684
 84659 85213 86 98 663 86469 87106
 450 510 88318 542 750 874 89133 709
 90 90356 512 758 91112 92384 487
 859 98340 778 96 94261 354 95026 94
 96884 97313 98019 83 617 99039

100237 595 101186 102044 362763
 107192 869
 108232 251 387 859 965 109146
 110201 111281 798 903 112085 468
 898 113748 893
 114996 115325 721 116616 117376
 412 119458 833 957 79 120877 121087
 136 417 123304 54 907 124300 502
 1010 125653 824 126207 667 3 127017
 673 74 130010 73 487 131452 572
 132174 441

133194 986 134152 629 135942
 136175 137474 138169 228 541 674
 788 868 70 139149 314 437 788 140181
 773 141143 299 142454 568 143185
 952 144921 145949 146108 987 147949
 148858 150650 154694 155719 157195
 891 158741 955 88 159235 657 160983
 161682 717 162386 405 163488 184139
 26 153 206 316 464 1155 874 455
 558 77 631 73 2033 466 664 732 969

WYGRANE PO 62,50 ZŁ.

3158 64 21 512 85 630 554079 271 402
 15 74 846 57 99 966 5120 605 849
 6098 175 516 947 7158 527 621 8108
 507 705 846 9026 339 517 41 603 705
 812 10023 249 847 520 810 66 11018
 060 81 729 877 12585 53 27 726 13112
 35 220 68 77 515 90 609 89 856 7
 14123 201 450 83 675 818 15310 651
 928 16209 302 572 746 92 803 17092
 50 153 639 603 68 88 781 18053 159
 520 43 2 976 90 19088 134 240 300
 20 413 66 91 574 750

20000 91 195 7 21 371 459 551 622
 75 21154 4 635 17 732 44 812 61
 73 2267 553 65 71 815 75 984 23064
 578 956 24024 116 37 51 250 309 459
 867 986 25082 314 53 608 917 26056
 414 15 632 827 945 27191 389 424 841
 28008 210 54 345 517 860 976 29151
 307 8 20 515 55 607 904 30137 76 376
 409 60 568 605 777 89 935 8125 336
 83 532 620 714 955 32088 191 279 80
 313 404 15 41 69 681 886

33076 207 49 302 414 40 530 57
 601 906 3 34066 169 463 561 3505
 355 436 36263 398 405 830 37119
 30 6 84 98 216 26 403 53 822
 35096 294 615 907 39005 28 204
 63 344 86 644 750
 40101 216 37 874 573 893 41072
 262 346 98 706 912 42121 282 382
 501 626 879 975 43062 523 666
 44100 407 85 667 775 45095 205
 359 794 883 940 46424 529 79 704
 870 916 47074 162 340 451 83 757
 83 907 48025 145 314 92 400 49
 62 54 6644 326 49666 950

51229 720 73 977 959 52080 150
 221 360 465 767 53475 714 18
 54120 329 430 6 506 711 914 25
 55366 693 895 56020 44 83 304 72
 8 9 89 840 57337 718 58172 203
 34 90 301 425 530 49 816 936 97
 59007 88 114 94 248 454 72 579
 710
 60828 85 425 700 48 823 62 6111
 410 39 84 515 683 62066 230 70
 401 504 908 94 63006 228 689 913
 43 64032 439 87 899
 65448 602 763 66017 264 414 568
 74 658 794 893 95 957 67231 325 473
 762 844 68012 52 250 418 890 929 83
 69273 517 663 84 803 901 74 70013
 212 463 509 44 643 50 709 69 941
 71059 282 603 934 72012 45 206 7
 388 445 536 816 80 903 73142 334 72
 475 94 529 680 74079 209 595 701
 73264 73 84 94 95 589 76131 52 557
 620 25 853 77031 69 464 668 729 930
 78143 466 624 79 820 79313 73 95 589
 790 875 948 80118 23 90 680 81043
 215 341 578 720 60 69 82174 378 563
 92 802 71 88051 118 85 230 84322 518
 761 821 89 992 85027 137 301 43 438
 70 540 91 624 839 908 18 86009 10
 142 721 642 48 66 88 5904 87185 448
 627 885 88412 562 659 884 87 956
 89006 35 415 694 740 814 23 90218
 830 55 416 798 801 91174 99 243 541
 70 850 92191 455 616 815 999 93194
 588 648 61 64 831 94033 106 224 66
 389 734 95049 201 85 423 548 644
 808 817 96123 83 301 604 97394 825

89 98184 317 451 717 40 99238 510
 47 951
 100088 184 797 854 991 101617 97
 7 785 102125 375 591 633 891 57
 948 103111 203 10 34 388 104467 503
 105110 262 514 65 96 627 766 878
 963 106034 327 437 867 107083 457
 670 884

108050 112 233 8 386 452 946 109201
 109201 60 84 368 466 110145 209 674
 6 80 1 817 87 911 40 51 11152 76 343
 43 29 741 9 805 45 78 112010 108 91
 4 387 473 940 113576 654 750
 114017 14 250 390 404 25 48 605
 797 847 115247 448 116018 254 93
 95 306 63 97 505 876 92 864 84
 117029 456 118377 433 634 119238
 337 614 28 78 903 120245 90 303 605
 33 796 995 121031 344 78 84 549 79
 837 66 91 918 122343 828 123099 100
 26 66 241 733 124043 77 358 413 42
 765 80 800 934 125000 100 625 745
 828 915 57 12600 228 315 634 795
 998 127042 205 128053 418 553 711
 129012 48 135 75 85 622 82 32
 130219 85 521 656 723 825 58 131497
 567 727 64 879 132110 401 618 69
 882 946

138052 53 66 271 405 788 877 937
 85 134065 302 414 577 802 958
 135059 500 14 727 953 75 136054 554
 137028 67 332 76 98 500 768 76 954
 138418 139156 58 297 572 725 808
 908 32 75 140321 38 51 735 95 888
 903 18 98 141020 252 467 758 825 45
 902 5 142033 154 134 439 42 649
 143038 43 238 34 429 526 58 754 918
 144133 673 145064 320 518 663 737
 45 886 922 146300 535 670 754 147366
 678 97 148603 889 149264 677 826
 150189 286 454 55 609 151114 207 10
 339 468 631 37 93 707 63 978 152254
 488 153405 8 525 618 154015 60 84
 97 196 266 311 421 84 604 826 155214
 52 401 574 634 847 98 925 73 74
 156075 90 198 366 579 602 833 993
 157022 76 140 376 476 158093 188
 203 34 424 520 621 49 159230 324 487
 566 606 720 885 160189 284 329 432
 600 744 50 161005 200 757 68 162820
 910 23 163132 500 892 164325 68 94
 414 17 24 502 703 23 77 922.

III CIĄNIENIE

GŁÓWNE WYGRANE

10.000 zł.: 40962
 20.000 zł.: 92711
 15.000 zł.: 69872 91662 96404
 102894 147817
 10.000 zł.: 1551 106017 107672
 109735 160040
 5.000 zł.: 813 18901 29669 56936
 76293 108138 117924
 2.000 zł.: 6838 23085 42473 44762
 52887 60402 62433 102542 155692
 1.000 zł.: 28122 34425 40756 67526
 72543 74177 77161 94012 96932 124075
 140180

WYGRANE PO 62,50 ZŁ.

84 561 761 1831 3505 965 4109 900
 5253 6029 191 219 846 952 8060 312
 9018 58 10071 251 307 892 11101 19
 12032 280 89 679 996 18067 137 351
 14668 726 813 60 15058 172 211 16009
 17309 11 90 988 18140 710 19068 529
 98 731 20088 501 908 53 21080 275
 96 22591 24018 163 78 25095 26607
 27190 490 898 919 23414 29527 748
 30059 706 31249 555 807 32461 587

783 38150 298 593 680 981 34230 36698
 37045 220 793 38083 372 687 756 39148
 576 91 40817 41507 881 922 43262 313
 21 426 44243 99 880 45462 47102 444
 623 48452 678 853 49027 85 331 675
 728 888 50859 817 51123 52089 544
 656 53786 897 54810 55513 44 56247
 57417 832 58984 59881 518 53 837
 60192 96 277 94 61120 463 762 98
 62758 63477 665 822 64044 787 65022
 66284 67395 68309 428 673 69189 658
 71210 767 802 911 72088 166 468 73097
 556 655 86 74884 490 75378 929 76986
 77204 78057 194 79915 80433 607
 81168 664 743 981 82608 83253 74
 877 928 84145 260 85111 328 86265
 697 704 901 30 87467 569 756 88007
 315 89140 525 738 48 90020 311 788
 91582 92031 736 93758 94220 416 88
 540 79 95207 42 902 86 96127 342 711
 97604 98018 233 585

100145 92 101062 726 102258 391
 445 621 775 815 103766 104925 95
 105981 103654 381 925 72 107774 899
 108137 297 109621 110081 252 111803
 12386 130443 605 933 114673 930
 115815 23 116860 909 86 117805 118464
 705 98 119014 583 653 120066 159
 623 121456 577 884 122379 526 620
 950 123060 809 124367 781 125514
 126196 90 127025 112 516 45 834
 128176 624 781 865 129004 263 663
 943 130111 433 131095 622 132049 123
 24 134309 135955 251 136081 107 681
 830 137369 412 139648 92 890 140497
 752 141100 6 492 142484 144252
 145849 414 735 146165 213 471 147041
 265 900 148794 149500 150634 951
 151228 561 919 152404 153683 872
 154662 155161 955 156193 407 157378
 434 759 158118 248 159004 358 160051
 61 161288 806 971 163709 163060 68
 84 588 714 164771 967

WYGRANE PO 500 ZŁ.

2747 3997 4860 5021 974 9700
 10393 578 12412 14010 307 16945
 17896 1927 59 839 24011 984 25225
 805 869 26473 918 28719 30970 31261
 33021 35271 37320 38749 39034 40365
 41042 43996 44962 45200 700 46094
 45895 51815 55202 56851 57162 921
 38 48 60777 61069 64528 65445 66420
 651 67732 68038 280 69693 71493
 77065 704 81848 83698 85753 86993
 90550 92567 95062 96857 99048 101092
 891 103475 106147 97 107813 114714
 93 116078 620 117642 120743 860
 12104 122645 123077 257 124068
 125110 129200 133218 136776 137747
 191 141087 143885 144548 145759
 146880 148108 150685 971 151865
 152868 81 153917 154688 156006
 157865 159000 80 162365 163761

WYGRANE PO 62,50 ZŁ.

109 77 473 604 1006 46 263 693
 2535 938 3185 480 863 40006 25 684
 5049 6221 95 664 762 7001 370 96
 10018 1729 640 763 952 11036 45 101
 795 12305 530 85 638 69 13453 643
 791 911 14336 448 15230 863 16804
 17020 102 636 802 19283 20346 797
 840 21214 64 22248 315 23952 24044
 559 26632 38 27270 773 99 882 962
 92 28067 179 267 742 927 29934 52
 31 66 675 770 32478 33013 409 720
 35361 572 36199 379 37439 87 661
 38236 41 577 39092 338 513 75 765
 81 884 40539 65 757 41187 93 376
 536 69 755 929 42522 620 43929

44640 74 927 45049 312 443 548 978
 46050 47201 48091 212 516 76 682
 828 939 74 49561 61 50084 86 509
 13 854 87 51361 664 52082 149 83
 97 267 535 616 53246 532 933 54702
 82 55262 534 671 927 56346 411 656
 57415 58842 9080 186 384 892

60074 829 906 61083 193 590 764
 845 62023 332 431 537 604 6 942
 63272 64167 228 62 67 740 65091
 166 407 41 816 934 66484 839 67911
 68499 69001 224 744 912 7006 140
 312 68 948 71034 72844 73429 74142
 425 821 75197 76559 77117 241
 78148 383 407 989 80836 986 81608
 731 825 82402 933 83599 602 885
 84384 87 672 705 85276 79 664 839
 981 86094 204 395 607 41 7582 606
 97 267 535 616 53246 532 933 54702
 398 677 9

KRONIKA

SIERPIEŃ
20
Niedziela

Dziś: Bernarda Op.
Jutro: Joanny Fremlot Wd.
Wschód słońca — g. 4 m. 03
Zachód słońca — g. 6 m. 42

poszerzenia Zakładu Meteorologii URS
w Wilnie z dn. 19.VIII. 1939 r.

Ciśnienie 765
Temperatura średnia + 23
Temperatura najwyższa + 3
Temperatura najniższa + 13
Opad —
Wiatry zmienne
Tend.: lekki spadek ciśnienia
Uwagi: pogodnie.

— Pogoda w dniu 20 bm. dość pogodnie i ciepło przy słabych wiatrach wschodnich, miejscami możliwe burze i przelotne deszcze.

WILEŃKA

DYŻURY APTEK:

Dziś w nocy dyżurują zastępujące apteki: Sokotowskiego (Tyzenhauzowska 1); Chomiczewskiego (W. Puhulanka 25); Miejska (Wileńska 23); Turgiele (Niemiecka 15); Wiwulskiego (Wielka 3).

Ponadto stale dyżurują apteki: Paka (Antokolska 42); Szanyira (Legionów 10) i Zajczkowskiego (Witoldowa 22).

OSOBISTA

— Mgr. Radziwon objął kierownictwo powiatu wileńsko-trockiego. Starosta na powiat wileńsko-trocki p. Trytek rozpoczął urlop wypoczynkowy.

Kierownictwo powiatem objął wicestarosta mgr. Stanisław Radziwon.

MIEJSKA

— Zegar na Zamkowej znów wisł. W swoim czasie wiele hałasu wywołała sprawa usunięcia zegara ulicznego, z ul. Zamkowej, zegar ten znajdował się tam przez 99 lat. Usunięcie jego nakazała Komisja Urbanistyczna.

Obecnie zegar znowu został zamontowany na dawnym miejscu w nowej estetycznej oprawie.

SPRAWY SZKOLNE

— Prywatna Szkoła Powszechna, stopnia III (z prawami) „Promień” — Wivulskiego 4, przyjmuje zapisy na rok szkolny 1939—40. Wysoki poziom naukowy i wychowawczy. Opłaty przystępne. Bezpłatne komplety francuskiego i niemieckiego. Kancelaria czynna: poniedziałki, środy i piątki w godz. 10—12.

— Państwowa Szkoła Techniczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Wilnie, ul. Holendernia 12, podaje do wiadomości, że w dniu 1 września 1932 roku rozpoczną się egzaminy wstępne na wolne miejsca w liceum: budowlanym, drogowym i mierniczym. Szczegółowych informacji udziela kancelaria Szkoły.

— Prywatna 6-klasowa Koedukacyjna Szkoła Powszechna Stow. „Rodzina Wojkowska” w Wilnie z prawami publicznych szkół powszechnych przyjmuje zapisy dzieci od 28 sierpnia codziennie od 11—13, Mickiewicza 13. Opłaty niskie. Szkoła przyjmuje i dzieci osób cywilnych. Zniżka za drugie dziecko.

— Męskie Gimnazjum Kupieckie Stow. Kupców ul. Jagiellońska 2. Zawiadamia, że egzaminy wstępne rozpoczną się 31 sierpnia r.

— Koedukacyjna Szkoła Doksztalająca ca Handlowa Stow. Kupców ul. Jagiellońska 2. Przyjmuje zapisy do dnia 1 września w poniedziałki, środy i piątki w godz. 17—19

— Prywatna Koedukacyjna VI klasowa Szkoła Powszechna z uprawnieniami Szkół Państwowych im. Stefania Swida „Dziecko Polskie” (Mickiewicza 11) przyjmuje zapisy codziennie w godz. 12—14 do wszystkich klas oraz do Przedszkola.

— Prywatna Koedukacyjna Gimnazjum Związku Osadników w Wilnie przyjmuje zapisy do kl. I i II. Informacji udziela i za pisy przyjmuje Sekretariat Gimnazjum ul. Zawalna 21, tel. 11-08 w godz. 10—13 codziennie prócz niedziel i świąt. Egzaminy rozpoczną się w dn. 31 sierpnia o godz. 9-ej.

— Prywatna Koedukacyjna VI-klasowa Szkoła Powszechna im. E. Orzeszkowej z polskim i francuskim językiem nauczania z uprawnieniami Szkół Państwowych, przyjmuje zapisy codziennie od godz. 10—12 i od 17—19. Zaręczyc. zał. Ponomarski 2, dom własny; boisko, w zimie sporty, duży ogród szkolny. Przy szkole internat. Konwersacja francuska, pomoc w naukach.

— Prywatne Gimnazjum Żeńskie i Prywatne Liceum Handlowe Żeńskie im. Filomatów w Wilnie przyjmuje zapisy kandy-

datek codziennie od godz. 10—14 w Kancelarii Szkoły, ul. Żeligowskiego 1 m. 2.

— Kierownictwo Prywatnej Żeńskiej Szkoły Zawodowej Stow. „Służba Obywatelska w Wilnie” komunikuje, że zapisy do Trzyletniej Szkoły Krawieckiej i Trzyletniej Szkoły Bielizniarskiej (z prawami Szkół Państwowych) są przyjmowane od dnia 16 do 31 sierpnia włącznie) Egzamin wstępny 1 września.

Zapisy przyjmuje i informacji udziela kancelaria szkoły codziennie od godz. 10 do 13.

Adres: ul. Bisk. Bandurskiego 4 m. 6.

— Liceum Gospodarcze w Wilnie przyjmuje zapisy na rok szkolny 1939. Egzaminy wstępne odbędą się dnia 1 września r. Zapisy przyjmuje Kancelaria Liceum Gospodarczego w Wilnie, ul. Bazylińska 2 — 19. Tel. 25—97.

— Prywatne Gimnazjum Koedukacyjne „Edukacja” Wilno, ul. Wielka 47 (tel. 28-76) przyjmuje wpisy uczniów (uczenic) do kl. I, II, III oraz IV (za zezwoleniem Kuratorium O. S. W.). Egzamina wstępne odbędą się dnia 1 września. Uczniowie (ce), którzy zdali egzamina w innych Gimnazjach i nie zosali przyjęciu z powodu braku miejsca, będą przyjmowani bez egzaminu na podstawie zaświadczeń ośnośnych Gimnazjów. Kancelaria czynna codziennie od godz. 10—13. Dyrektor Gimnazjum — Br. Zapaśnik przyjmuje od godz. 10—12.

TURYSTYCZNA

— Polskie Biuro Podróży „Orbis” organizuje w dn. 16—20 września wycieczkę do Kygi. Koszt udziału zł 58. Zapisy do dnia 5 września r.

— Polskie Biuro Podróży „Orbis” organizuje w dn. 6—10 września r. wycieczkę do Kowna. Zapisy do dnia 22 sierpnia r.

RÓŻNE

— Starania o utworzenie w Wilnie żydowskiego liceum pedagogicznego. W tym celu czyni obecnie starania w sprawie utworzenia żydowskiego liceum pedagogicznego w Wilnie. Byłby to jedyny wyższy zakład, w którym kształciłiby się przyszli nauczyciele w języku żydowskim.

— Przychodnia Kliniki Skórno-Wenerologicznej USB, mieszcząca się przy ul. Żeligowskiego 4, udziela porad niezamożnym chorym codziennie od godz. 13 do 14.30.

— Konserwatorium Muzyczne im. M. Karłowicza w Wilnie podaje do wiadomości, że nowy rok szkolny rozpocznie się w dn. 4 września 1939 r. Zapisy nowo wstępujących słuchaczy oraz udzielanie informacji w Sekretariacie Konserwatorium (Wielka 8, tel. 14-38) codziennie od godz. 17—19).

NOWOGRODZKA

— 26 tysięcy zł na ścigacz. Liga Morska i Kolonialna na terenie województwa nowogrodzkiego zebrała na dzień 12 bm 26.785 zł 38 gr przeznaczonych na zakup ścigacza Ziemi Nowogrodzkiej. Na pierwszym miejscu w zbiorce na ścigacz jest powiat lidzki, który zebrał 6.756 zł 57 gr.

NIEŚWIESKA

— Reorganizacja Cechów. Będący w stanie reorganizacji Cech og. rzemiosła chrześcijańskiego w Nieświeżu, przeprowadził ostatnio zmianę statutu i zarządu, do którego weszli p.p. J. Bułhak-prezes, A. Hordziejewicz-w.prezes, J. Zubowicz-sekretarz, N. Chiniewicz-skarbnik. Obecnie w celu usprawnienia rzemiosła, została podjęta akcja przymusowego należniado cechu.

— Ukary administracyjnie. W związku z pożarem w Nieświeżu, podczas którego zginęło troje dzieci, został ukarany grzywną 50 zł współwłaściciel elektrowni Najfeld za odmówienie dostarczenia wody do pożaru.

— Zabawa leśna. Oddział P. W. konnego Krakusa, organizuje w Rudawce k. Nieświeża, wielką zabawę leśną, połączoną z wieloma atrakcjami. Impreza ta odbędzie się w najbliższym czasie.

— Motocyklista w rowie. Zdążający w kierunku przejazdu kolejowego w Horodzieju, motocyklista p. Leszczyński, nie chcąc wpaść pod nadjeżdżający pociąg, skoczył naosłep z drogi, spadając z nasympu do głębokiego dołu. Na skutek uderzenia o kamienie p. Leszczyński stracił tylko przytomność, a motocykl dwa koła.

WILEJSKA

— Zaangażowano instruktora hodowla nego. Z dniem 16 sierpnia objął urządowanie zaangażowany przez Wilejski Wydział Powiatowy instruktor hodowlany na teren pow. wilejskiego.

Dyrekcja Prywatnego Gimnazjum i Liceum Żeńskiego

im. Marii z Bilewiczów Piłsudskiej w Baranowiczach

ogłasza zapisy na rok szkolny 1939/40.

Egzaminy wstępne do klasy I, II i III, jak również do Liceum kl. 1-ej odbędą się dn. 1 września.

Dzieci urzędników państwowych korzystają ze zniżek.

Uwaga!

Podaje do wiadomości Sz. Pp., że wykonuję chemiczne trwałe ondulacje (bez aparatu) i ondulacje: elektryczną, parową oraz bez pary i bez prądu. Wykwintne farbowanie włosów w różnych odcieniach.

SALON MĘSKI — MANICURE — PERUKARSTWO

„BORYS” (Cejskiński) Bakszta 1
Telef. 2106

SZCZUCZYŃSKA

— Powrót z urlopu. 16 bm. objął urządowanie po powrocie z urlopu starosta powiatowy p. Włodzimierz Wierzbicki.

— Pożary od pioruna. Nad powiatem przeszła gwałtowna burza z piorunami i gradem. Na terenie gminy orlańskiej piorun uderzył w stodołę Antoniego Krasoczeki, w której znajdował się właściciel z synem. Obydwa, zostali ranni, stodoła spłonęła doszczętnie. Pożar, powstały z uderzenia drugiego pioruna w stodołę Mostałowicza, został ugaszony.

We wsi Jewiasze piorun uderzył w stodołę Szymonowicz Marri, w wyniku czego stodoła spłonęła doszczętnie, pożar zaś przeczucił się na zabudowania gospodarcze Szociłki Kazimierza, Szociłki Ludwika, Szociłki Juliana, Szociłki Jana, Klimuka Kazimierza Ciciaka Józefa i Dubejko Michalina. Straty wynoszą 6.630 złotych.

We wsi Marysiak od uderzenia pioruna spalili się zabudowania wraz z inwentarzem należące do Zielińskiego Adolfa. Straty wynoszą 2.500 zł. Uderzeniem tegoż pioruna została porażona córka poszkodowanego Helena, lat 15, na której zapaliło się ubranie oraz syn Marian, który doznał kontuzji i stracił słuch.

Krajowe oleje samochodowe najwyższej jakości
SWING-OIL
Akumulatory, łańcuchy, siodełka, szprychy, obręcze, świece, kombinony oraz wszelkie inne akcesoria i części zamienne poleca
F-ma KAMERMACHER i OKOŁOWICZ
Wilno, ul. Iłłkowska 8, tel. 1-57

Wiadomości rad owe

Wydawnictwa Magistratu m. Wilna. Niedzielny felieton nadawany stale o godzinie 13.05 poświęca Rozgłośnie Wileńska zagadnieniom kultury i sztuki, które oświetlają znawcy danego przedmiotu. Tym razem, — więc w niedzielę, 20 sierpnia mowa będzie o działalności wydawniczej magistratu m. Wilna. Wydawnictwo te omówi dr Jerzy Orda.

Tejemnice wnętrza ziemi.

Znany szerokim kołom słuchaczy radią prelegent prof. Edward Passendorfer wystąpi przed mikrofonem w niedzielę, o godz. 15.00 z pogadanką p. t. „Z tajemnic wnętrza ziemi”.

Muzyka ludowa.

W niedzielę, 20 sierpnia, o godz. 15.10 słuchać będziemy muzyki ludowej w wykonaniu kapeli i chóru ludowego „Kaskada”, pod dyr. Eugeniusza Łukiewicza. Koncert ten przynosi prawie wyłącznie nie muzykę, opartą na pierwiastkach narodowych lub oryginalne pieśni ludowe.

Prasa polska w Wilnie w 1905 roku.

Można na ten temat pisać rozprawy i wygłaszać długie odczyty. Tym razem jednak (w niedzielę, o godz. 15.35) stanie przed mikrofonem ówczesny reporter jednej z miejscowych gazet, by podzielił się ze słuchaczami swymi wspomnieniami z tego okresu. Kto wie? Może jest to najlepszy sposób informowania o warunkach pracy ówczesnej prasy polskiej w Wilnie.

Wieczorynka.

W ramach tradycyjnej niedzielnej wieczorynki radiowej wystąpią słuchacze Uniwersytetu Wilejskiego w Prudzińszczy, koło Wilna. Produkcje ich słuchać będzie można od godziny 19.35 do 20.05.

TEATR I MUZYKA

TEATR MIEJSKI NA POHULANCE.

— „Szkarłatne róże” — na przedstawieniu popołudniowym. Dziś, w niedzielę dnia 20 sierpnia o godz. 16 ukaże się nieodwołalnie po raz ostatni na przedstawieniu popołudniowym — współczesna komedia Benedetti’ego „Szkarłatne róże”. Ceny popularne — Pierwszy występ Kazimierza Junoszy Siewpowskiego. Dziś, o godz. 20 w Teatrze Miejskim na Pohulance pierwszy gościnny występ Kazimierza Junoszy Stempowskiego w kapitalnej roli barona Wuertza w komedii Verneuil’a „AZAIS”. Kupony kredytowe zniżki i bilety ulgowe — nieważne. Ceny Normalne.

— Teatr Objazdowy w Stólpkach. Dziś, w niedzielę dnia 20 bm. Teatr Objazdowy gra w Stólpkach komedię Krzemieńskiego „Niezawodny system”.

TEATR MUZYCZNY „LUTNIA”.

— „Dzwony z Corneville”. Dziś o godz. 8 m. 15 w.ecz. grana będzie w dalszym ciągu piękna i melodyjna operetka R. Planquette’a „Dzwony z Corneville”.

— Najbliższą premierą w „Lutni” będzie przepiękna operetka E. Audran’a „Lilka”.

— Dzisiejsza popołudniówka w Teatrze Muzycznym „Lutnia” po cenach propagandowych. „Baron Cygański”. Operetkę tą ujrzymy po raz ostatni po cenach propagandowych (od 25 gr.).

Wycieczka korzystają z ulg biletowych.

W LITWIE zgłoszenia na prenumeratę „Kurj. Wileńskiego” przyjmują: F-ma „SPAUDA” — Kunnas, Maironio 5-a; Księgarnia „STELLA” — Kunnas. Prenumerata miesięczna 5 litów

Każdy z książeczką KKO w Baranowiczach

Fezwałpienia jedną z najpopularniejszych instytucji na terenie pow. i miasta Baranowicz jest Komunalna Kasa Oszczędności powiatu Baranowickiego.

K. K. O. przyjmuje wkłady na książeczki oszczędnościowe i rachunki czekowe.

Wkłady oszczędnościowe są zabezpieczone całym majątkiem i dochodami pow. Baranowickiego łącznie z miastami.

K. K. O. wypłaca wkłady oszczędnościowe terminowo i na każde żądanie bez względu na wysokość sumy. Dlatego też wkłady mają zaufanie do tej instytucji.

Wkłady i lokaty w K. K. O. pow. Baranowickiego przekroczyły obecnie sumę 600 tysięcy złotych. Przy tej okazji przypominamy czytelnikom, że termin konkursu pod hasłem: „Każdy z książeczką K. K. O.”, który przewiduje wiele cennych nagród został przedłużony. Każdy więc może wziąć jeszcze udział w konkursie.

O szczegółowe informacje należy się zwracać do K. K. O. w Baranowiczach przy ul. Wileńskiej 16.

Biorący udział w konkursie nie ponoszą żadnych kosztów.

Utopiła się w studni

Popelniała samobójstwo przez utopienie się w własnej studni 45-letnia Anna Sawaściuk, wdowa zam. we wsi Janowice gm. Kuszelewskiej, pow. Nowogrodzkie-

RADIO

WILNO

Niedziela, dnia 20 sierpnia 1939 r.

6.56 Pieśń poranna. 7.00 Program na dzisiaj. 7.05 Wiadomości rolnicze dla Ziemi Pn. Wschodnich. 7.15 Muzyka poranna. 7.30 Audycja dla wsi. 8.00 Dziennik poranny. 8.15 Muzyka poranna. 9.00 Muzyka z płyt. 10.10 Transmisja nabożeństwa z Katedry Poznańskiej. 11.57 Sygnał i hejnał. 12.03 Poranek muzyczny. 13.00 Wyjtki z Pism Józefa Piłsudskiego. 13.05 Wydawnictwa regionalne — omówi dr Jerzy Orda. 14.15 Muzyka obywatelska w wyk. Ork. Rozgł. Wil. pod dyr. Władysława Stępańskiego i solistów. 14.45 Czytamy Mickiewicza. 15.00 „Z tajemnic wnętrza ziemi” — pog. prof. E. Passendorfera. 15.10 Koncert muzyki ludowej. 15.35 „Prasa polska w Wilnie w roku 1905” — pog. F. Olechnowicza. 15.45 Audycja dla wsi. 17.15 Bułgaria — felieton. 17.30 Podwieczorek przy mikrofonie. 19.00 Powszechny Teatr Wyobraźni: „Ramenie” M. Rodziewiczówny. 19.35 Wieczorynka w wyk. Młodzieży Wiejskiej z Prudzińszczy. 20.00 Gawęda aktualna. 20.08 Wileńskie wiadomości sportowe. 20.10 Audycja informacyjna. 21.15 „Na Łyczakowie” — wodewil w 3 aktach. 23.00 Ostatnie wiadomości i komunikaty. 23.05 Zakończenie programu.

PONIEDZIAŁEK, dnia 21 sierpnia 1939 r.

6.56 Pieśń poranna. 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Muzyka z płyt. 8.15 „Kupiec i handel morski” — pogadanka dla kupców. 11.57 Sygnał czasu i hejnał. 12.03 Audycja południowa. 13.00 Wiadomości z miasta i prowincji. 13.05 Program na dzisiaj. 13.10 Na tematy wschodnie. 14.00 Powracamy do złoźrowia — audycja w opracowaniu dr. M. Kolażyńskiego. 14.15 Piosenkarze różnych krajów. 14.40 Echa niedzieli sportowej. 14.45 Teatr Wyobraźni dla młodzieży „Przygodki dwóch chłopców z Zaolzia”. 15.15 Muzyka popularna. 15.45 Wiadomości gospodarcze. 16.00 Dziennik popołudniowy. 16.10 Pogadanka aktualna. 16.20 Recital śpiewaczy Sergiusza Benonięgo. 16.45 Kronika naukowa. 17.00 Kompozytorzy w roli wykonawców. 17.30 Urok święciańskich jezior — felieton J. Dubickiego. 17.40 Recital skrzypcowy Romana Kaczyńskiego. 18.00 Sławne koncerty — Triumfy artystyczne Paderewskiego. — audycja muzyczna. 19.00 Na jarmarku polskim — transmisja regionalna z Pińska. 19.30 Przy wieczorki — koncert. 20.15 Rezerwa. 20.25 Czytanka wiejskie. 20.40 Audycja informacyjna. 21.00 Koncert w wykonaniu Orkiestry Smyczkowej. 21.45 Polska między Wschodem a Zachodem — „Polska a Zachód” — czyt. 22.00 O antenach zniczowych — pogadanka D. Jasińskiego. 22.10 Półki Wschodu z muzyką M. Rimskiego-Korsakowa (I „Scherceza”) — audycja muzyczno-słowna w opracowaniu A. Konciewicza. 23.00 Ostatnie wiadomości i komunikaty. 23.05 Zakończenie programu.

BARANOWICZE

NIEDZIELA, dn. 20 sierpnia 1939 r.

6.56 Pieśń poranna. 7.00 Program na dzisiaj. 7.05 Wiadomości rolnicze dla Ziemi Północno-Wschodnich (z Wilna). 7.15 „Śpiewa Aniela Szlemińska” (płyty). 7.20 Porady rolnicze — inż. Anna Renigerówna. 10.30 Muzyka z płyt (z Warszawy). 13.05 Nasze wieś i miasteczka: „W baksztańskiej puszczy” — pogadanka. 15.00 — „Z tajemnic wnętrza ziemi” — pogadanka (z Wilna). 15.10 Muzyka ludowa (z Wilna). 15.35 Gawęda aktualna. 19.35 Wieczorynka w opracowaniu i wykonaniu zespołu młodzieży z Uniwersytetu Wilejskiego w Prudzińszczy k. Wilna (z Wilna). 20.05 Wiadomości z naszych stron.

PONIEDZIAŁEK, dn. 21 sierpnia 1939 r.

6.56 Pieśń poranna. 13.00 Wiadomości z naszych stron. 13.10 Muzyka lekka (płyty). 13.55 Nasz program. 14.00 Muzyka baletowa (płyty). 17.30 „Urok święciańskich jezior” — felieton (z Wilna). 20.25 Audycja dla kobiet wiejskich: „Już wybrałem miejsce pod ogród warzywny” — gawęda inż. Krystyny Onitowej. 20.35 Wiadomości dla naszej wsi. 22.00 Rezerwa programowa. 22.10 Bajki Wschodu w muzyce M. Rimskiego-Korsakowa.

Prywatne Doksztalające KURSY „WIEDZA”

KRAKÓW, UL. PIERACKIEGO 14
przyjmują wpisy na nowy rok szkolny 1939/40.

Kursy przygotowują na lekcjach zbiorowych w Krakowie, oraz w drodze korespondencji, za pomocą nowo opracowanych skryptów, programów i miesięcznych tematów:

- 1) do licealnego egzaminu dojrzałości wydziałów matem.-fiz. i humanist.
- 2) do egzaminu dojrzałości gimn. starszego typu.
- 3) do egzaminu z 4-ch klas gimn. ogólnokształcącego now. ustr.
- 4) do egzaminu z 4-ch klas gimnazjum Kupieckiego.
- 5) do egzaminu z 6-ciu klas gimn. starszego typu.
- 6) z zakresu I i II kl. gimn. ogólnokształcącego.
- 7) do egzaminu z 7-miu kl. szkoły powszechnej.

Wykładają wybitne sily fachowe.

PAN

Nasz następny program:

Joan GRAWFORDnieznajoma pani o mglistej przeszłości...
jako tancerka i wielka dama, oraz**Margaret SULLAWAN**

w wielkim filmie p. t.

CHWILA POKUSY

PAN

Nieodwołalnie ostatni dzień.
Początek o godz. 2-ej.
Dziś rewelacyjny film polski
wg. scenar. T. DOŁĘGI-MOSTOWICZA**BIAŁY
MURZYN**Wiszniewska, Cwiklińska, Baśka Orwid,
Pichelski, Żabczyński, Węgrzyn i in.Następny program: **Chwila pokusy**

MUZA

ul. Nowogrodzka 8
telefon 21-67Dziś po cenach niższych: balkon 25 gr, parter od 40 gr
Wielki wzruszający
film o niebywałej
emocji p. t. **„BRAWURA”**W rolach głównych: ulubieniec Clark Gable, Myrna Loy
i Spencer Tracy. Nadprogram: DODATKI.

KINO

Rodziny Kolejowej

ZNICZ

Wiwulskiego 2

Dziś. Potężny dramat sensacyjny p. t.

Historia jednej nocyW rolach głównych: Charles Boyer, Jean Arthur
Nadprogram: DODATKI. Początek o godz. 6-ej, w niedziele o 4-ej

OGNIKO

Dziś. Potężny film polski p. t.

LUDZIE WISŁYW rolach głównych: St. Wysocka, Ina Benita, Jur Pichelski, Aleksander Zelwerowicz i in.
Nadprogram: UROZMAIACONE DODATKI. Początek o godz. 6, a w niedzielę i święta o 4

ZABEZPIECZAJCIE BUDYNKI

PIORUNOCHRONEM

Wykonujemy piorunochrony w domach miejskich i posesjach wiejskich fachowo i według przepisów po cenach niskich. Oferty i porady bezpłatnie.

Koncesjonow. biuro elektro-techniczne **„EL-FA”** Wilno, Niemiecka 3
Telefon 11-11**LEKARZE**

często polecają w przypadkach zaparcia, skłonności do obstrukcji i otłocności, w cierpieniach wątroby łagodnie działające pigułki przeczyszczające zn. ochr. „Góral”. Zapytaj swego lekarza.

ALDOZA

NAJPOPULARNIEJSZE

MOTOCYKLE

obecn. sezonu 100 c/c marki „Podkowa”

SAMOCHODY marki „Skoda”OPONY krajowe „Selberling” i zagraniczne „Dunlop”
do nabycia na dogodnych warunkach spłaty**„ESBROCK-MOTOR”**

Wilno, Mickiewicza 24, tel. 18-06

Skład części bogato zaopatrzonej

oraz światowych znanych marek

„Royal-Enfield”, „Norton”,

„Rudge”, „Puch”, „TRIUMPH”

i innych.

Kino Reprezentacyjne

CASINO

Początek o g. 2-ej

Najcenniejsze dzieło kinematografii francuskiej, realizowane pod protektoratem Rządu Republiki Francuskiej dla upamiętnienia 150-lecia Zburzenia Bastylii

Marsylianka

Reżyseria: Jean Renoir. Film wyproduk. kosztem wielu milionów

Chrześcijańskie kino „SWIATOWID” Mickiewicza 9

Arcydzieło produkcji polskiej. Dramat złamanych serc i zdeplanej miłości

„GEHENNA”

wg powieści H. Mniszek. W rol. gl. Wysocka, Benita, Samborski, Zacharewicz, Fertner, Orwid i inni

LEKARZE

DR MED. JANINA

Piotrowicz Jurcenkowa

ordynator szpitala Sawicz.

Choroby skórne, weneryczne i kobiece

ul. Jagiellońska 16 m. 6, tel. 18-66.

Przyjmuje od 6 do 7 wiecz.

DOKTOR

Bumowicz

choroby weneryczne, skórne i moczopłucne

ul. Wielka 21, tel. 921. Przyjmuje od godz.

9-1 po poł. i 3-7 wiecz.

DOKTOR MEL.

J. Anforowicz-Szczepanowa

choroby skórne, weneryczne, kołecze.

Przyjmuje w go... 8-9, 12-1 i 4-7.

Zamkowa 8 m. 9.

DOKTOR

M. zaurman

Chor. weneryczne, skórne i moczopłucne

Buck'y

Szopena 3, tel. 20-74.

Przyjmuje 12-2 i 4-8.

DOKTOR

Zeldowiczowa

Choroby kobiece, skórne, weneryczne, narządów moczowych od godz. 12-2 i 4-7, ul.

Wileńska Nr 28 m. 3, tel. 277.

DOKTOR

R. Lewin

UROLOG

choroby nerek, pęcherza, prostaty i dróg moczowych. Diatermia.

Godz. przyjęć: 1-2 i 4-7. Tel. 25-69.

Wileńska 32 (Jagiellońska 8).

LEKARZ - DENTYSTA

Wilkomirski

powrócił

Wilno, ul. Hetmańska Nr 2.

AKUSZERKI

AKUSZERKA

Maria Laknerowa

przyjmuje od godz. 9 rano do godz. 7 wiecz.

ul. Jakuba Jasińskiego 1a-3 róg ul.

3-go Maja obok Sądu.

AKUSZERKA

M. Brzezina

masaż leczniczy i elektryzacja Ul. Grodzka

Nr. 27 (Zwierzyniec).

AKUSZERKA

Smiałowska

oraz Gabinet Kosmetyczny, odmładzanie

cery, usuwanie zmarszczek, wargów, piegów, brodawek, łupieżu, usuwanie tłuszczu z bioder i brzucha, kremy odmładzające

wanny elektryczne, elektryzacja. Ceny prz.

LOKALE

POSZUKUJĘ pokoju z całonocnym utrzymaniem dla jednej osoby. Oferty do Administracji „Kurjera Wileńskiego” pod „Pokój”.

LOKAL w śródmieściu do odstąpienia od zaraz. Wiadomość: Wileńska 32 m. 2.

DO WYNAJĘCIA suszarnia jarzyn i owoców, lub też lokal na inny zakład przemysłowy. Wilno, ul. Archanielska 12-5.

DO WYNAJĘCIA 5-pokojowe mieszkanie z wszelkimi wygodami, na parterze, ul. Św. Filipa 1 m. 15. Dowiedzieć się u gospodarza domu, ul. 3-go Maja 15 m. 1.

DO WYNAJĘCIA sklep z mieszkaniem na piwnicę lub kawiarnię, ul. 3-go Maja Nr 15 m. 1.

DO WYNAJĘCIA sklep spożywczy z mieszkanem i urządzeniem, firma chrześcijańska, punkt dobry. Kalwaryjska 120-b-3.

2 i 3-pokojowe mieszkania ze wszystkimi wygodami do wynajęcia. Ofiarna 2.

PRACA

KUCHARKA samodzielna potrzebna do kawiarni. Wilno, ul. Wileńska Nr 8.

RZĄDCA - ROLNIK po szkole i praktyce, dobry hodowca i organizator gospodarstwa, zna ogrodnictwo, gwarantuje poprawę majątkową — przyjęcie w zarząd lub pod dyspozycję. Zgłoszenia do Administracji „Kurjera Wileńskiego” pod Słomienny.

POTRZEBNA młoda dziewczyna do pomocy w domu. Zgłaszać się godz. 5 a 6 w Redakcji „K. W.”

APTEKĄ ZARZĄDZAJĄCEGO poszukuję od 15 września aptekę Z. Grabowskiego w Zabłoczu k. Lidy. Oferty pisemne.

Kino Teatr „PAN”

w Baranowiczach

Dziś najaktualniejszy film sezonu. Wspaniałe arcydzieło z niezrównanym Victor Francen i Vera Korene

„Linia Maginota”**Kupno i sprzedaż**

MAM 2 tys. gotówki. Przystąpię do interesu nowego lub już istniejącego. Zgłoszenia do Administracji „Kurjera Wileńskiego” sub „Spółka”.

DOM z dużym ogrodem oddam w dzierżawę z powodu wyjazdu z Wilna. Adres w Redakcji „K. W.”

SPRZEDAJĄ się psy myśliwskie, młode wyżły - pontery krwi angielskiej. Wiadomość: Wilno, ul. Chocimska 14-1.

OKAZYJNIE sprzedam samowar b. tanio. Adres: Feliks Rozewicz, Wilno, ul. Starogrodzka 5-2.

OKAZYJNIE sprzedam samowar bardzo tanio. Adres: Feliks Rozewicz, Wilno, ul. Starogrodzka Nr 5 m. 2.

SKLEP odstąpię z powodu wyjazdu Adres w Administracji „Kurjera Wileńskiego”

KUPIĘ Setkę „D. K. W.” lub inną używaną z motorkiem „Sachsa” na szerokich oponach po 3-5 tys. km., tylko w dobrym stanie. Moniuszki 44-a m. 2. Tamże spuje daje się „Setka” za 250 zł.

DO SPRZEDANIA powóz nowy na gumowych kołach na parę koni i na jednego. Szkaplerza 113. Kuleszo.

SEPAROWANY, lat 36, pozna panią posiadającą jakiekolwiek przedsiębiorstwo handlowe. Zgłoszenia do Kurjera Wileńskiego pod „Emil”.

Handel i Przemysł

Wielka posezonowa ZNIŻKA CEN na letnią konfekcję, galanterię, bieliznę, obuwie W. NOWICKI Wilno, Wielka Nr 30

RÓŻNE

SOK Świętojańskiego Ziela — Mgr Edwarda Gobięca — stosuje się przy cierpieniach wątroby, żołądka, kiszki i nerek. Skład Główny, Warszawa, Miodowa 14.

DORAŻNA naprawa motocykli i samochodów. Spawanie i garażowanie. Wileńska 8 w podwórzu wprost bramy.

KOSMETYCZNE kursy dra H. Łomżyńskiego, Warszawa, Plac 3 Krzyży 11 m. 4, tel. 908-35, uprawniają do otwarcia samodzielnego gabinetu kosmetycznego. Początek nowego 4 miesięcznego kursu 20 września.

DO Odstąpienia z powodu wyjazdu w centrum miasta, z urządzeniem pracowni krawieckiej damskiej z pisownią, wyrobiona pierwszorzędna klientela. Adres w Redakcji.

FILMOWYM ARTYSTĄ(KA) zostać może każdy. Napisz imię, nazwisko, dokładny adres, otrzymasz zupełnie bezpłatnie informacje o jedynej w Polsce koncesjonowanej Szkole Gry Filmowej-Scenicznej Hanny Ossorji, Warszawa XIII, Poznańska 14.

BARANOWICKIE

MIESZKANIE nowoczesne 11-pokojowe, z centralnym ogrzewaniem, do wynajęcia od zaraz. Baranowicze, ul. Hoowera Nr 7.

Matrymonialne

WYPREDAŻ. Z powodu regulacji ulicy Derewnickiej przez Zarząd Miejski a także uszczuplenia mego gospodarstwa ogrodniczego przy ulicy Derewnickiej Nr 54, ogłaszam wyprzedż roślin rozmaitych: byłby, krzewy ozdobne, kłącze piwonii, lilie białe, cebule: tulipanów, tuję, bukszpany mahonia i dużo innych roślin z rabatami 25 proc. od cen normalnych. Gintowt-Dewiatowski

URZĘDNICZKA, lat 29, blondynka, b. miła, gospodarna, posiadająca realność miejską, w celu matrymonialnym pozna pana w odpowiednim wieku, chętnie wojskowego lub funkcjonariusza policji. Zgłoszenia do Administracji „K. W.” sub: „Lubianka”.

FARMACEUTKA lat 27, reprezentacyjna szatynka, własna apteka na prowincji — pozna kulturalnego pana w odpowiednim wieku, na stanowisku. Zgłoszenia do Administracji „Kurjera Wileńskiego” sub: „Nowogródzkie”.

REDAKTORZY DZIAŁÓW: Władysław Abramowicz — sprawy kulturalne litewskie i wiadomości z m. Lidy; Zbigniew Cieślak — kronika zamiejscowa; Włodzimierz Hołubowicz — sprawozdania sądowe i reportaże „specjalnego wysłannika”; Witold Kiszka — wiad. gospodarcze i polityczne (depešowe i tele.); Eugenia Masiejewska-Kobylińska — dział p. t. „Ze świata kobiecego”; Kazimierz Leczycki — przegląd prasy; Józef Maśliński — recenzje teatralne; Anatol Mikułko — felieton literacki, humor, sprawy kulturalne; Jarosław Niciecki — sport; Helena Romer — recenzje książek; Eugeniusz Świaniewicz — kronika wileńska; Józef Świąćki — artykuły polityczne, społeczne i gospodarcze.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA

Konto P.K.O. 700.312. Konto rozrach. 1, Wilno 1
Centrala. Wilno, ul. Biskupa Bandurskiego 4
Redakcja: tel. 79. Godziny przyjęć 1-3 po południu
Administracja: tel. 99—czynna od godz. 9.30—15.30
Drukarnia: tel. 3-40. Redakcja rękopisów nie zwraca.

Oddziały: Nowogródek, Bazylińska 35, tel. 169;

Lida, ul. Zamkowa 4/7, tel. 73; Baranowicze,
Ułańska 11; Luck, Wojewódzka 5.Przedstawicielstwa: Nieśwież, Kleck, Słonim,
Stołpce, Szczuczyn, Wołożyn, Wilejka, Giębo-
kie, Grodno, Pińsk, Wołkowysk, Brześć n/B.

CENA PRENUMERATY

miesięcznie: z odnośnikiem do
domu w kraju — 3 zł., za granicą
6 zł., z odbiorem w administracji
zł. 2.50, na wsi, w miejscowościach,
gdzie nie ma urzędu pocztowego ani
agencji zł. 2.50CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetr, przed tekstem 75 gr., w tekście 60 gr., za tekstem
30 gr, drobne 10 gr za wiersz. Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Wyrazy
tłustym drukiem liczymy podwójnie. Zastrzeżeń miejsca dla „drobnych” nie przyjmujemy
Przydział ogłoszeń do odpowiednich rubryk zależy tylko od Administracji. Kronika
redakc. i komunikaty 60 gr za wiersz jednoszpaltowy. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia
cyfrowe tabelaryczne 50%. Układ ogłoszeń w tekście 5-lamowy, za tekstem 10-lamowy
Za treść ogłoszeń i rubrykę „nadesłane” redakcja nie odpowiada. Administracja zastrzega
sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń i nie przyjmuje zastrzeżeń miejsca. Ogłoszenia
są przyjmowane w godz. 9.30—16.30 i 17—20.